

Literatūra

RAŠTIJA
MĖNAS
MOKSLAS

NR. 291

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XI METAI

P. ABELKIS

MAHARADŽŲ ISTORIJA

(Tęsinys)

Atrodė, kad dabar turėjo visur būti kaip seniau. Bet taip nebuvo. Iš vedybų jis nesulaukė laimės. Jos taip ir liko tik oficialiu aktu. Jo gražuolė žmonelė po senovei gyveno daugiau sostinėje, nei mūsų provincijoje. Jos santykiai su imperatoriumi nepasikeitė. O maharadža, rodėsi, nekreipė į tai dėmesio.

Pagaliau susilaukė ir antro sūnaus, bet ir šis buvo imperatoriaus portretas.

Per tą laiką imperatorienė pagimdė, bet, deja, tik dvi dukras. Sosto paveldėtojo taip ir nebuvo. Tarybos nariai ėmė nūgąstauti, kad sosto paveldą gali pereiti, imperatoriui užsispyrus ar kitokiomis komplikacijomis susidarius, mūsų maharadžos sūnums. Atrodė, kad motina ir patsai maharadža to, nuo vaikų neslepia. Imperatorienė ėjo iš proto dėl šių įvykių.

Pagaliau, Karūnos tarybai spiriant ir imperatorienei reikalaujant, valdovas buvo priverstas pasirašyti aktą, kuriuo įsakoma abiem maharadžos sūnums atimti veisiamąją galią. Ką nedarė motina, imperatoriaus įsakymas gydytojų komisijos buvo įvykdytas.

Po šio žiauraus veiksmo maharadžos žmona nustojo lankytis sostinėje. Maharadžos santykiai su ja gerėjo. Jie iš provincijos sostinės persikraustė į pačiame užkampy turimą dvarą gyventi. Rodėsi, kad jiedu atrado šeimyninę laimę, bet tik taip atrodė. Motina dabar rūpinosi tik savo sūnumis, taip žiauriai tėvo nuskriaustais. Maharadža ruošė planus kovai su imperatoriumi. Jis norėjo jo probočių valdytam kraštui nepriklausomybės ir krašto žmonių laisvės. Jis slapta mezgė ryšius ne tik su krašto patriotais, bet ir su užsieniu, iš kur turėjo gauti ginklų. Viskas sekėsi geriausiai. Buvo sutarta, kad maharadžos gimtadienio proga bus pily pokylis ir jo dingsty susirinks krašto didikai, paskelbs jį nepriklausomo krašto valdovu, ir visi puls krašte esančias imperijos nedideles įgulas ir sunaikins. Gimtadienio išvakarėse jau prisirinko aibės didikų su nemažais būriais ginkluotų palydovų. Puota buvo pradėta iš vakaro. Bet vis neatėjo žinia apie laivus su ginklais.

Kai jau buvo puotos patsai įkarštis ir visi šaukė:

— Tegyvuoją laisvo ir nė nuo ko nepriklausančio krašto maharadža! — Į pilies vartus pasibeldė visas apdulkęs raitelis. Sargai tuoj atpažino mano tėvą ir greit atidarė pilies vartus. Šis, nuvirtęs nuo žirgo, kaip buvo purvinas ir dulkinas, taip ir įsiveržė į puotos salę ir sušuko:

— Laivai iš užsienio su ginklais imperatoriaus rankose. Pasiųsti kariuomenės pulkai už vienos kitos valandos bus čia!

Pašokęs maharadža stvėrė mano tėvą už krūtinės, išsitraukė durklą, bet, pažiūrėjęs jam į akis, vėl paleido.

— Iš kur žinai?

— Patsai mačiau. Nesigailėjau žirgų ir todėl kariuomenę aplenkiau ir ji atsiliko už trejetos valandų jojimo.

— Visi iš pilies, — sušuko maharadža, — slėpkitės miškuose! Niekam nė žodžio, kad čia buvote.

Patsai stvėrė mano tėvą ir, nusivedęs į

Mykolo Radvilos
pasiuntinybė Romoj.

(Iš Dr. V. Sruogienės parašytos Lietuvos istorijos, kurią leidžia Tėvynės Mylėtojų Draugija).

kitą kambarį, įsakė:

— Skubėk, tegu kinko arklius, ir tavo sūnus (aš buvau vos dvylikos metų) tegu vyksta paupin su arkliais. Po keturių dienų kelio ras gražų gojų, tegu ten sustoja. Pats, su dviem pabalnotais geriausiai žirgais lauk už pilies prie slaptojo išėjimo.

Tėvas išėjo vykdyti paliepimo.

Maharadža pasiūkė vieną iš vergų, kuris buvo labai panašus į jį, su durklu perskrodė jam pilvą ir jis tuoj mirė. Greit lavonas buvo aprengtas maharadžos rūbais ir pašarvotas iškilnių salėje. O maharadža slaptai išėjo iš pilies ir, sėdęs ant žirgo, mano tėvo lydimas, pasileido bėgti.

Kai kariuomenė apsupo pilį, jos vadovybei buvo pasakyta, kad maharadža, sužinojęs apie imperatoriaus nemalonę ir jausdamas save nekaltu, nusižudė.

Kadangi daugelis iš vadovujančių ekspedicinei kariuomenei karininkų buvo asmeniškai pažįstami su maharadža, tai, pamatę pašarvotą, atpažino jį ir, atidavę mirusiam tinkamą pagarbą, išvyko atgal. Imperatoriui po priesaika patvirtino visa tai ir visas reikalas tuo baigėsi. Maharadžos vietoje iškilmingai šeimos rūsy buvo palaidotas vergas, ant jo antkapio buvo užrašytas maharadžos vardas, ir taip imperatoriaus ir visų žmonių akyse maharadža buvo dingęs iš pasaulio, visoje provincijoje buvo paskelbtas gedulas ir maharadžos žmona, kol užaugs sūnūs, ėmė valdyti kraštą.

Aš su keliais lagaminais laimingai pasiekiau nurodytą vietą. Ten manęs jau laukė maharadža su mano tėvu. Miške buvo užkasta kelios dėžės su turtu, skirtu už ginklus atlyginti. Nugabenome jas iki laivo, pardavėme arklius bei vežimą ir pasileidome upe pavandeniu. Krašte buvo ramu: visi gedėjo maharadžos, kuri labai mylėjo. Dėl to laimingai pasisekė mums pasiekti pajūrį ir, susėdę į didelį laivą, jau be baimės, pasileidome per jūras į svetimą kraštą.

Man buvo labai smagu: nieko nesupratau, bet mano tėvui per skruostus ašaros riedėjo, o maharadža stovėjo ant laivo krašto ir sekė visą laiką tolstančią tėvynės pakrantę, kol tik ji dingo iš mūsų akių. Matyt, jiedu jautė likimą.

Perplaukę vandenį, atsidūrėme visai svetimame krašte, kur nieko nebuvo bendro su mūsų tėvyne. Kiek pasivažinėjusi, maharadža apsigyveno dideliame mieste. Jo atsivežti turtai buvo milžiniški, bet jis mažai jais naudojosi. Nusipirko namą ir tenkinosi mudviejų patarnavimu. Mane leido net mokyti, ir aš tuo buvau paten-

kintas. Mano tėvas, buvęs jo aukštas pareigūnas, dabar buvo jo paprastas tarnas.

Sykį maharadža susipažino su kilmingos giminės mergaite. Patiko vienas kitam ir apsivedė. Kadangi jo pirmoji žmona buvo jam primesta, tai šių vedybų niekas, net mano tėvas, nesmerkė: jos buvo visais atžvilgiais teisėtos. Greit jis susilaukė sūnaus ir buvo labai laimingas.

Man stojus universitetan, mirė mano tėvas, o motina gyveno tėvynėje, maharadžos tėvui dovanotame sodo namely. Po tėvo mirties mane ir toliau šelpė valdovas, kol aš įgijau daktaro diplomą. Dabar aš likau jo namų gydytoju.

Jo sūnus buvo gabus ir dar visai jaunutis baigė inžinieriaus mokslus. Ir štai mus pasiekė žinia, kad tėvynėje likusi maharadžos žmona atpirko jo gimtąjį dvarą ir atidavė savo jauniausiajam sūnui. Šis sumanė vietoje senųjų pastatyti naujus rūmus ir ieškojo architekto.

Maharadžos sūnus sudarė projektą, kurį sudarant nemaža patarimų davė tėvas ir aš. Projektas išėjo savotiškas ir pasiuntinybėje pripažintas geriausiu. Visi apie jį buvome ir užmirę, kai po metų buvo gautas kvietimas vykti ir pradėti rūmų statybą. Jaunuolis su visa energija pasiryžo vykti: norėjo pamatyti tėvo gimtinę. Tėvai spyrėsi jo užmačioms, bet pagaliau nusileido ir tik su ta sąlyga, kad aš jį lydėsiu kaip jo asmeninis gydytojas.

Išvykstant maharadža man išpasakojo visą savo gyvenimą, davė kelionei ir tėvynėje būnant kaip laikytis nurodymus ir prašė visur tarnauti jo sūnui taip, kaip mano tėvas tarnavo jam. Už mano mokslą ir padėtį visuomenėje aš turėjau būti jam dėkingas ir pasižadėjau jo prašymą išpildyti. Mūsų giminėje pasižadėjimo dar niekas nebuvo niekad sulaužęs. Todėl maharadža apsidžiaugė ir ištraukė savo durklą (tą, kurį dabar turiu), padavė man ir pasakė:

— Gink jį visur ir, jei būtų neišvengiamas — nusidurkite juo, bet nepakliūkite imperatoriaus rankas gyvi.

Patsai maharadža rūpestingai prižiūrėjo sūnui sukraunant daiktus. Tarp kitų rūbų, buvo įdėti ir jo kailiniai, kuriais jis buvo apsivilkęs, išbėgdamas iš savo pilies. Jie buvo nauji ir čia, šitame krašte, nereikalingi. Dabar jie tiko sūnaus ūgiui ir tėvynės kalnuose buvo reikalingi.

Įaip vieną dieną mudu, atsisveikinę su namiškiais, susėdova į laivą ir pasileidova senojon tėvynėn. Laimei, nežiūrint į kilmių skirtumą, mudu buvova nepaprastai

(Tęsa 2-me psl.)

Maharadžių istorija

(Atkelta iš 1-mo puslapio)

geri draugai: nebūtų gailėjęsi vienas už kitą net gyvybę atiduoti.

Laimingai pasiekėva man taip gerai pažįstamą gimtąją vietą. Mano motina buvo dar gyva ir labai apsidžiaugė manęs sulaukusi. Aš apsigyvenau pas ją, bet kaip svetimšalis gydytojas.

Tuoj buvo imtasi apžiūrėti statybai vietą. Išvykstant tėvas buvo nupasakojęs senųjų rūmų keletą paslapčių požemiuose ir prašė juos palikti po statomais naujaisiais rūmais. Ir tai buvo padaryta. Naujųjų rūmų pamatai augo, o senųjų slaptieji požemiai liko nepaliesti. Kai ėmė jau sienos stypti aukštyn, jaunikaitis gavo žinią, kad jo tėvas maharadža mirė. Šis norėjo tuoj mesti darbus ir vykti į laidotuves, bet tam pasipriešino krašto valdovė, o aš patariau taipgi likti: kol nuvyks, tėvas vistiek bus palaidotas.

Ir taip, kai iš tikro mirė maharadža, niekas jo neliūdėjo šiame krašte, tik mudu. Dabar man pasidarė aišku, kodėl mudviejų tėvai taip liūdėnais žvilgsniais apšleisdami gimtąjį kraštą atsisveikino su jo krantais.

Dabar jaunasis maharadža su didžiausiu užsidegimu atsidavė statymo darbui. Jis vis tobulino projektą, smulkmenas vis meniškiau perprojektuodamas. Aš tik stebėjau jo sugebėjimu ir energija.

Nors jisai gyveno čia pat, prie statybos, bet užposatha (šventadieniais) dienomis vykdavo į senosios maharadžos žmonos rūmus, kur būdavo subūvimai. Ten susirinkdavo ne tik iš šio krašto, bet ir iš tolimų imperijos provincijų syčių net su dukromis. Nelaimė, jaunuolis iš sykio įsimylėjo, dar nebaigęs statybos, radžos dukrą. Ši neliko jam abejinga. Baigęs statybą, jis nuvyko pas jos tėvą ir paprašė jos rankos. Radža nustebo svetimšalio akipleškumu ir pareikalavo tokios išpirkos, kokios tikėjo jaunikaitis negalės sumokėti. Šis negalvodamas sutiko, tuo labai nustebindamas senį, tik prašė palaukti pusės metų, kad galėtų išpirką pargabenti. Tada radža pasakė atvirai, kad dukterį atiduos tik jos kilme lygiam asmeniui. Jaunikis matydamas, kad kitaip negalės tėvo priversti jam nusileisti, pasakė savo kilme. Buvo sutarta tai laikyti didžiausioje paslapy. Tuo tarpu senųjų rūmų slaptose rasti turtų dalis buvo išgabenta ir atiteko jaunosios tėvui. Greit buvo iškeltos vestuvės ir svetimšalis inžinierius gavo gražuolę radžos dukterį. Žmonės stebėjosi, kad radža vienturtę dukrą atidavė be titulu jaunikiui, bet sužinoję kokią išperką šis davė, dar labiau nustebo. Visame krašte kalboms nebuvo galo. Visi stebėjosi, spėliojo, o jaunavedžiai gyveno laimingi pas radžą pily.

Paslaptis yra paslaptimi, kol tai žino vienas žmogus; kai apie tai kalba trys, keturi, pasidaro jau nebe paslaptis. Taip buvo ir su jaunuoju maharadža. Du metus gyveno laimingai su jauna gražia žmonele. Vieną dieną radža sužinojo, kad jo žento paslaptis išėjo viešumon ir diena po dienos gali atvykti jo suimti. Reikėjo sprukti užjūrin. Kelionę sunkino sūnelis, kuris buvo jau devynių mėnesių amžiaus.

Kol ėmė jį gaudyti, maharadža su sūnum ir žmona spėjo atvykti slaptai pas mane ir pasislėpti šiame požemy.

Mane taip pat įtarė, suėmė, patardė, bet paleido.

Paaiškėjo, kad ne tiek pats imperatorius buvo suinteresuotas netikėtai atsiradusiu maharadžos paveldėtoju, kiek senoji maharadžienė ir imperatoriaus nelegalieji sūnūs. Jie sujūdinę visą kraštą, valdininkus, pažadėję nemažą atlyginimą už sulaikymą bėglių. Jų motina tuoj nuvyko pas baigiantį karšti imperatorių ir iš jo išgavo tokius įsakymus, kokie jai ir jos vaikams buvo naudingi.

Dabar oficialiai buvo sujūdinata ir ant kojų pastatyta visos imperijos policija ir kariuomenė bėgančius gaudyti. Sienų apsauga ypatingai sustiprinta. Šį momentą pajudėti iš vietos maharadžai su šeima buvo neįmanoma: reikėjo laukti, kol įkarštis atvės ir tik tada sprukti.

Praslinkus gerokam laikui, kai, atrodė, visiems nusibodo ieškoti, vieno ištikimo tarno lydimas, išėjo pirma vienas maharadža. Nespėjęs jam pasiekti provincijos rubežiaus, buvo atpažintas ir žuvo. Jo žmona norėjo vykti pas tėvus. Ji persirengė vyru. Aš suradau vieną žmogų, kurs slapstėsi nuo dabartinių valdovų ir puoselėjo jiems kerštą. Atrodė, geresnio palydovo nereikėjo. Jis turėjo paimti sūnelį ir joti motinos pėdomis, atsilikęs per keletą šimtų žingsnių. Jam buvo duotas įsakymas saugoti kūdikį, kad nepatektų į rankas imperatoriaus pasiųstų budelių. Pasizadėjo tai vykdyti. Aš juo tikėjau. Patsai jį buvau suradęs iš mūsų giminės, buvau prisaikdinęs ir pagrasinęs, jei neištesės pažado, tokiomis kančiomis jį nubausti, kokių ir pragare nežino. Aš buvau irgi surištas priesaikomis: išleisdamas senojon tėvynėn senis maharadža po priesaika pavedė sūnų mano globai, o šiam taip pat išvykstant pasizadėjau rūpintis jo žmona ir sūnum. Todėl turėjau jaisiais rūpintis, kaip kiekvienu savo kūno nariu: tokie pažadai nei danguje, nei pragare nėra užmirštami.

Patsai lydėti negalėjau: greit atpažintų. Padaręs viską, ką galėjau, nors skaudančia širdimi, tikėdamas palydovo jėga ir gudrumu, išlydėjau paskutinį maharadžų anūką. Kadangi jau buvo šaltoka, mažičiui, kad nesušaltų, o svarbiausia, kad atrodytų, lyg rūbų atsarginį ryšulį turint ant balno, užmečiau dar senojo maharadžos kailinius. Jei koki nelaimė atsitiktų su pirma jojančia kūdikio motina, prie vaiko buvo privystyta dėžutė su jos brangenybėmis ir nemažas krepšas pinigų.

Neramus laukiau žinios, kurią turėjo prisiųsti laimingai peržengus provincijos rubežių ir pasiekus radžų, jos tėvų, valdomą provinciją. Laika bėgo, bet jokio gando. Pagaliau, kai grįžau syki namo, radau palydovo lavoną. Jis grįžęs sužeistas ir tik spėjęs pasakyti mano senelei motinai, kad miške užpuolę nežinomi piktadariai. Jis neiškentęs ir šokęs jai į pagalbą. Užpuolikų buvę daug ir ją nukovę, o jis su vaiku pasprukęs, bet sužeistas. Įsitikinęs, kad jį vejasi, sumanęs vaiką paslėpti. Turėjęs netoli pajūry pažįstamą kilnią moterį ir sprukęs pas ją. Ji turėjusi auginamą sersers vaiką beveik metų amžiaus, kurs kaip tik jam įjojus prieš pusvalandį buvo miręs. Greit paslėpė vaiko lavoną, o jo vietoje paėmusi maharadžos sūnų. Šis prisaikdinęs ją, kad viską paslapy laikys ir patsai sprukęs nesigydydamas žaizdų, kad neatkreiptų dėmesio. Tai papasakojęs, užmerkęs akis ir daugiau jų nebeatmerkęs. Tai visa pasakojo motina. Kai aš parėjau namo, radau jau šaltą lavoną ir ją išsigandusią bestovint prie jo. Blogiausia, kad nepasakė nei vietos, nei moters pavardės.

Man, kaip gydytojui, nesunku buvo mirusio lavoną be įtarimo palaidoti. Šis įvykis taip paveikė mano seną motiną, kad po kelių savaitių ir ji mirė. Dabar likau vienišas. Atsidaviau mokslui ir maharadžos sūnaus ieškojimui. Kiek pirmas dalykas sekėsi, tiek kitas per dvidešimt septynis metus nepajudėjo nė per sprindį pirmyn.

— O dabar, — kreipėsi senis į Lu Pa, — kai žinai šią istoriją, sėsk mano vietoje ir pažiūrėk per didinamus stiklus ir pasakyk, ką pastebėsi.

Jaunikaitis atsisėdo, tik pažvelgė per stiklus, tuoj ėmė sakyti:

— Dviejų rankų chiromantinės linijų nuospaudos. Viena mažo vaiko, kita su-

A. S. PUSKINAS

EUGENIJUS ONEGINAS

Eiliuotas romanas

Vertė STEPAS VAZBYS

Vinco Krėvės-Mickevičiaus
Šviesiam Prisiminimui

(Tęsinys)

SEPTINTOJI DALIS

XIX

Godžia akim kiekvieną daiktą
Tatjana stebi kambaryje.
Ir darosi jaučiau širdyje.
Ir prisiminus širdį aikteli.
Jai viskas miela ir brangu,
Kankinančiai saldu, graudu —
Ir stalas, ir lėmpados stiklas
(Ji, rodosi, seniai nežėri),
Ir knygos dulkės' etažerėj,
Ir vaizdas tolimos regyklos.
Gražuoliū Bairono portretas.
Stovyla Bonaparto — kietas
Jo žvilgsnis, suraukta kakta.
Ir lova kilimų tiesta.

XX

Ir stovi Tanė užburta
Madingoj celėj. Bet šalta
Srovė per langą dvelkia jau.
O, metas jau seniai keliaut.
Tikrai vėlu. Jau viskas miega.
Už kalno mėnuo slėptis rieda.
Užgulęs upę tirštas rūkas,
Pelėda ūbauja padūkus,
Ir aidas jos slėny numiršta...
Dar atsidūsta Tanė kartą
Ir nusiskubina prie vartų.
Bet paprašyti nepamiršta
Jai leisti pilį pamatyti,
Onegino knygas skaityti.

XXI

Ir atsisveikinus už vartų
Su senute — pamano — verta
Vėl gūžtą pamatyt netrukus.
Ir kartą vos ištirpo rūkas
Kabinetan jau žengia ji.
Ji vienui viena nevilty.
Ir nepajuto — stambios ašaros
Jai plauna nuosėdų kartumą.
Paverkus, — knygos — sielos pašaras —
Jau kelia įgimtą smalsumą.
Pasirinkimas keistas, rodos,
Vistiek vilioja ją arnodas.
Tat varto puslapius jinai.
Pasaulis kitas verias jai.

XXII

O, žinom puikiai, mūs' vienuolis
Nemėgsta knygu. Bet lig šioliai
Kelias jų laiko po ranka.
Griežta tai buvus atranka,
Praėjusi pro jo cenzūrą.
Jis mėgsta, pavyzdžiui, Giaurą
Ir pagarsėjusį Žuaną,
Ir vieną-kitą da romaną,
Kur autoriai nė kiek neklysta,
Kur mūsų amžius pavaizduotas,
Žmogus nūdienis — žiaurus protas,
Nemoralusis egoistas,
Dėl tuščio daikto kovojas,
Lyg Don-Kichotas prieš bandas.

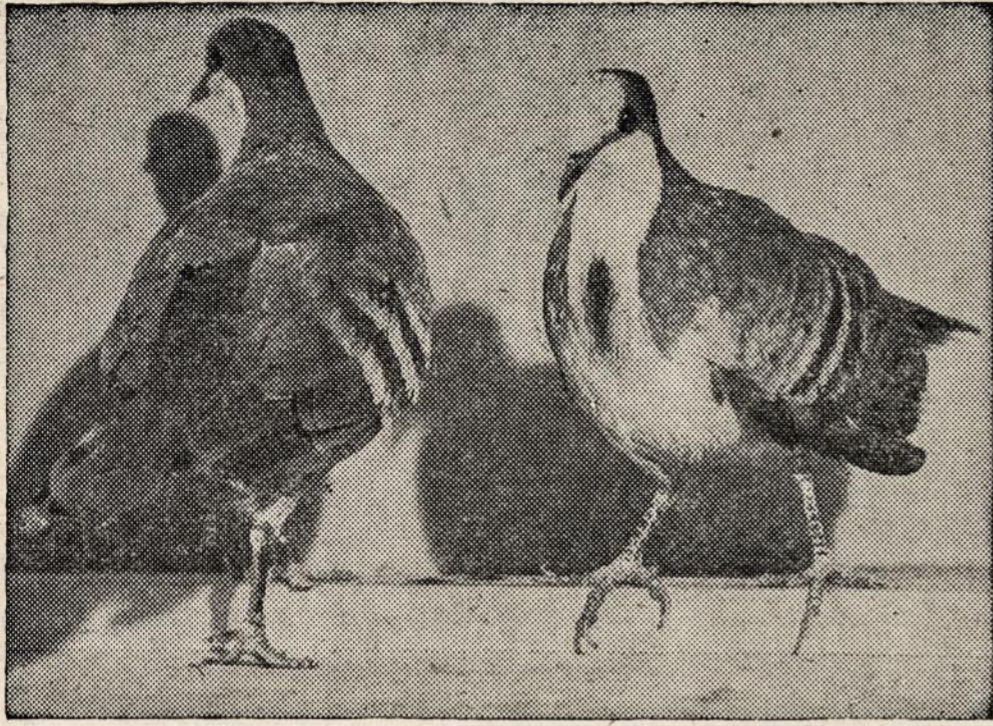
(Bus daugiau)

augusio. Jų gyvenimo linijos labai panašios. Nė, tos pačios. Ir kiti bruožai sutinka, net pirštuose. Šie bruožai yra vieno ir to paties žmogaus, tik įvairiame amžiuje atspausiti.

— Labai gerai: turi puikų pastabumą, — atsakė senis. — Tų rankų nuospaudos: mažoji yra paskutinio maharadžos sūnaus, aš ją padariau prieš jį išvežant iš šio požemio; didžioji — tamstos, jūsų maharadžiškoji prakilnybe.

Tai pasakęs, senis atsiklaupė prieš Lu Pa ir savo kakta palietė jo kojas.

Nuostabūs balandžiai

Tarp daugelio balandžių rūšių ir veislių yra savotiška grupė, vadinama **Kraujuojanti širdis** (Bleeding Heart). Iš tikrųjų baltos skaisčių plunksnų pagurklėj visada didoka raudono kraujo dėmė. Nėra ji pastovi spalvos atžvilgiu: kartais šviesiai raudona, o kartais ružava, bet visada stebinanti, kaip šviežia mirštamoji žaizda.

Štie puikūs paukščiai savo kilme yra iš Philipinų salų. Ten jie gyvena ir perisi dideliais būriais. Tačiau jie retai matomi, nes labai baikštūs ir linkę slapsytis kiek tiktai įmanoma. Normaliai jie tupi ir savo lizdus daro krūmuose ir vynuogių brūzgynuose. Jei trukdomi, stengiasi laikytis pažemių, po žemo ūgio daržovėmis.

Kur tik žmonių masėms nesu-prantama, atrodo mistiška, ten visada gimsta legendos. Tokia plačiai paplitusi legenda yra Philipinuose ir dėl šitų balandžių kraujuojančių dėmių. Pasakojama, tuo metu, kai Kristus buvo kalamas prie kryžiaus, balandžiai kabojo viršum kryžiaus. Su didele užuojauta jie pergyveno Kristaus kančias. Dėl to kai po palaiminimą gavo gyvas žymes, paženklintas Išganytojo krauju, pralietu dėl žmonijos. Tas žymes dabar ir nešioja visada.

Kraujuojančios širdies balandžiai yra laikomi daugelio zoologijos sodų ir kolekcionierių. Nelaisvėje jie veikia pripranta ir susigyvena su ta nelengva būkle. Maisto atžvilgiu nėra lėpūs: paprastai sėklos, uogos, kartais kirmelės ir vabzdžiai.

Šitie balandžiai yra savotiški — trumpom uodegom ir ilgomis kojomis. Viršutinės kūno dalies plunksnos su žaliais ir lelijavai purpuriniais atspindžiais, skiauterė pilka, lelijava purpurinė galva, sparnai ryškiai pažymėti tamsiai ruda ir mėlyna pilka spalva, kaklas, pagurklė ir abipus galvos balta.

**PIGIAI IR SAUGIAI
PERKRAUSTAU
BALDUS
VIETOJE IR IS TOLIAU
K. EIDUKONIS**

Turiu naują didelį sunkvežimį,
specialius įrankius ir apdraudas
6930 So. Talman, Chicago 29, Ill.
Tel. GRovehill 6-7096

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS.

3 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

—SATURDAY, NOVEMBER 26, 1955

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET LAFAYETTE 3-1083
B. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sekr. ir advokatas
Mokame aukštus dividendus. Kešiuojame čekius. Parduodame ir išperkame valstybės bonus. Taupytojams patarnavimai veltui.
ATIDARYKITE SĄSKAITĄ ŠIANDIEN. — APDRAUSTA IKI \$10,000.
Darbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 8 val. vakaro; antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 5; trečiadienį uždaryta, o šeštadienį nuo 9 val. iki vidudienio.

Skaitykite "N-nas"

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Now at Glaser's Furniture

**SIEGLER USES HEAT THAT'S
4 TIMES HOTTER
OVER YOUR FLOORS!**

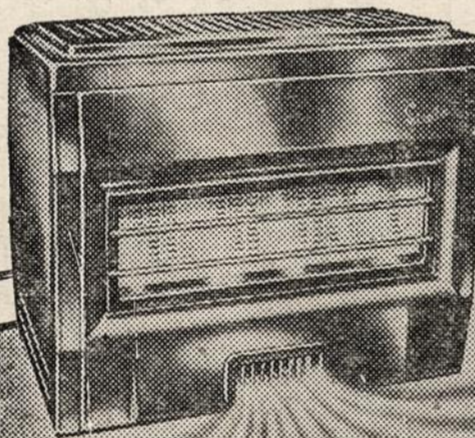
Siegler is **not** a space heater that wastes heat up the chimney and on the ceiling forcing you to live in 1 or 2 rooms—

Siegler is **not** a central heating plant with expensive installations—

Siegler is a revolutionary method of **WARM FLOOR HEATING**

... puts heat in every room

WITHOUT COSTLY, DIRT COLLECTING PIPES & REGISTERS

APPROVED BY AGA

**WARM COZY FLOORS
IN EVERY ROOM!**

Tropical Floor Heat

GETS TO THE BOTTOM OF THE COLD FLOOR PROBLEM

Siegler
PATENTED AUTOMATIC
GAS HEATERS

**MONEY BACK
GUARANTEE**

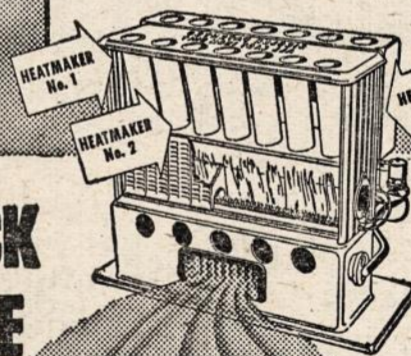
make the 'MATCH-TEST'! It proves how Siegler pays for itself again and again with the fuel it saves!

Siegler
**THREE-IN-ONE
HEATMAKER**

Siegler captures the Top-of-the-Flame heat, doesn't waste it up the flue as ordinary heaters do. This extra, patented inner heater is built right into the heart of the hottest fire. It captures the 4 Times Hotter heat from the burner flame — pours it over your floors. Cuts gas bill tremendously

HEATS LIKE MAGIC
even with the gas turned OFF

**GLASER'S FURNITURE
AND APPLIANCE CO.**

5115-5123 So. Kedzie Ave.

PROspect 6-1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

- Šveicarija -

Paminėjus Šveicariją, dažno vaizduotėje iškyla dominuojanti balta spalva, nes juk Šveicarija — tai Alpės su savo baltomis, niekad nenutirpsančio sniego viršūnėmis. Tačiau ir tų pačių Alpių spalva lygia dalimi yra ir žalia, ir šviesiai violetinė ir tamsiai pilka. Gi kloniuose tiesiai žaliai margi kilimai, savo žalumu nė kiek neatsilikę nuo Lietuvos ar Kalifornijos lygumų. Be pušų ir eglių, Šveicarijoje auga ir palmės, nes Maggiore ežero apylinkių klimatas prilygsta šiltesiems kraštams.

Narsių kareivių kraštas

Daugumas mūsų išivaizduoja šveicarų didžiausiais pacifistais, tačiau taip nėra. Šveicarija yra kariautojų tauta, apsistačiusi tvirtovėmis ir ginkluota iki dantų. Per 48 val. ji gali sumobilizuoti 800,000 vyrų armiją, taigi dvigubai didesnę, negu Prancūzijos taikos meto kariuomenė.

II-jo Pasaul. karo metu, nors Šveicarija jame ir nedalyvavo, mobilizacija buvo praves-ta keliolika minučių greičiau, negu Anglijoje. Šveicarai net numušė 20 svetimų lėktuvų, įrodydami savo neutralią laikyseną. Šveicarų neutralitetas betgi tebuvo tik grynai politinis. Savo nuomonę šveicarai reiškia viešai ir nesivaržydami, o II-jo Pasaul. karo metu ši nuomonė buvo stipriai antinacinė.

Pasakojama, kad prieš praėjusio karo pabaigą amerikiečių bombonešių grupė, skrisdama į savo bazes, iš šveicarų priešlėktuvinės apsaugos punkto gavo radijo pranešimą: "Jūs skrendate virš šveicarų teritorijos". Amerikiečiai atsakė: "Mes tai žinome".

"Jei jūs tuoj pat nedingsite, mes būsimė priversti šauti", pranešinėjo toliau šveicarai.

"Mes tai žinome", atsakė amerikiečiai.

Šveicarai atidarė ugnį.

"Jūs šaudote per aukštai", pranešė amerikiečiai.

"Mes tai žinome", atsakė šveicarai.

Per paskutiniuosius kelis šimtmečius šveicarų kareiviai buvo laikomi geriausiais, narsiausiais ir labiausiai patikimais. Tai buvo kareiviai-profesionalai ir visur griežtai laikėsi profesionalų etikos. Jie žudė ir mirė pagal sutartį ir, kol ji galiojo, niekuomet neparsidavė priešingajai pusei, nors ji siūlė ir geresnes sąlygas. Iš tokių profesionalų karių šiandien teliko tik 200 vyrų Vatikano armija.

Paskutinis karas šiek tiek palietė Šveicariją ir tiesioginiai. Schafhauseno mieste, kurį Rheino upė skiria nuo likusios Šveicarijos dalies, amerikiečių bombonešiai, manydami, kad Vokietijos-Šveicarijos siena eina Rheino upe, numetė keletą bombų. Galima išivaizduoti, kokią baimę turėjo pergyventi šio miestelio gyventojai, kurie, nieko blogo nema-

nydami, žiopsojo į praskrendančius lėktuvus. Virš 40 žmonių buvo užmušta ir daug sužeista. Po karo amerikiečiai atstatė sugriautą miesto dalį, o nukentėjusių šeimų nariams iki šios dienos tebemokamos pašalpos. Turistų susidomėjimas šia vieta dar labiau padidėjo, ir šiandien Schafhausenas yra vienas iš turtingiausių Šveicarijos miestų.

Didžiausias turtas — žmonių sugebėjimai

Šveicarija neturi jokių vertų didesnio dėmesio gamtos turtų, nė didelių maisto išteklių. Jos didžiausi turtai yra vandens energija ir puikiai iškartos į kartą paruošti specialistai. Jų sugebėjimų lygį nusako kad ir tas faktas, jog Šveicarija šiandien didžiuojasi vienu iš aukščiausių pragyvenimo standartu.

Šveicarijoje nėra "vargšų kvartalų", nėra nei elgetų, nei beraščių. Kai kurie kalnų ūkininkai, tiesa, gyvena gana vargingai, nes kalnų uolos neneša didelių derlių, tačiau ir jie toli gražu nėra elgetos. Neveltui sakoma, kad Šveicarijoje nėra proletariato.

Fabrikai nėra sukonzentruoti dideliuose miestuose, todėl daugelis fabrikų darbininkų kartu yra ir smulkūs ūkininkai. Depresijų metu jie grįžta prie žemės ūkio. Profesinės sąjungos visada griežtai priešinosi "uždarų įmonių" steigimui, o socialistai — visuotinei pramonės nacionalizacijai.

Pusantra milijono kasmet Šveicariją aplankančių turistų seniau suvažiuodavo tikslai su tikslu pasigėrėti gamtos grožiu, bet dabar daugumas atvažiuoja taipgi stebėti jų pavyzdingos socialinės santvarkos.

Daugelis ekonominio klestėjimo šveicarams pavydinčių tautų tebegalvoja, kad to klestėjimo priežastis yra Šveicarijos nedalyvavimas Europą nusiaubusiuose karuose, bet patys šveicarai galvoja, jog taip yra dėl to, kad jie sugeba atsispirti madingam sąjūdžiui valstybės kontroliuojamos pramonės kryptimi.

Pavyzdinga valdymosi forma

Šveicarijoje ne tik kad nėra karaliaus ar diktatoriaus, bet taipgi nėra nei prezidento, nei ministerio pirmininko. Kraštą valdo specialus "kolegiumas" iš 7 narių, kurie kasmet iš savo tarpo išsirenka naują pirmininką. Pirmininkas neturi daug galios.

Jei norėtumėt pamatyti vieną iš šių aukštųjų valstybės pareigūnų, turėtumėte nuvažiuoti į Berną ir stebėti, kaip jie dviračiais ar tramvajais ryto metą atvažiuoja į darbą. Vienas iš jų paklaustas, kodėl būdamas toks aukštas valdininkas, traukiniu visuomet važiuojas trečia klase, atsakė: "Dėl to, kad ketvirtos klasės pas mus nėra".

Išskyrus karo metą kraštas (Tęsinsys 5-me pusl.)

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, NOVEMBER 26, 1955

PRANEŠAME APIE ATIDARYMĄ

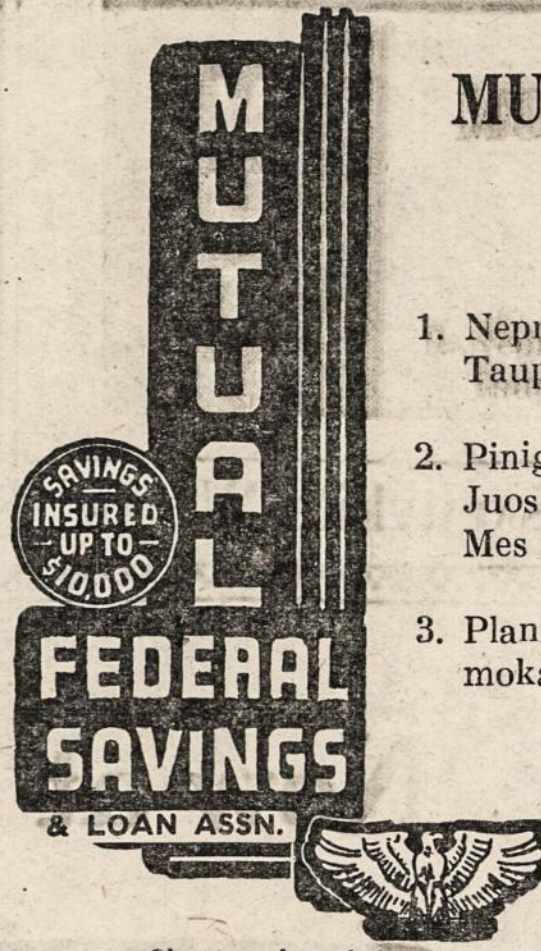
HALSTED BOOKKEEPING SERVICE

1818 So. Halsted Street

Suvedame knygas. ★ Padarome įvairias apdraudas
Sutvarkome Income Taksus

Telefonas: MOnroe 6-4494

V. Zyzas, Mgr.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

pataria:

1. Nepraleiskit visų uždirbtų pinigų. Taupykit nors dalį.
2. Pinigams padėti nereikia važinėti. Juos galite pasiųsti paštu. Mes apmokėsime pašto išlaidas.
3. Planingas taupymas visados moka gerus dividendus.

2202 W. CERMAK ROAD

Virginia 7-7747

JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

Chartered and Supervised by the U. S. Government

ISTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9-tos ryto iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 1 valandos po pietų. Trečiadieniais visai neatidaro.

MOVING **PERKRAUSTYMAS** **MOVING**
IS TOLI IR ARTI
Nauji dideli trokai - Naujausi kraustymo ironkiai
Ilgu metu patyrimas - Pigus ir sąžiningas patarnavimas
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. Chicago 36, Ill. Tel. Wblbrook 5-9209

Ateina Kalėdos. Giminės LIETUVOJE laukia jūsų pagalbos. Jūs galite jiems pasiųsti **GARANTUOTĄ SIUNTINĮ** su drabužiais, avalyne, maistu arba vaistais per seniausią kanadišką exporto firmą.

J. KAMIENSKI JANIQUE TRADING CO.

2314 West Chicago Ave. (prie Oakley)

Tel.: BRunswick 8-6780

Drabužius galima siųsti ir naujus ir dėvėtus. Jūsų giminėms nereikės mokėti jokių muitų: viską sumoka siunčianti firma. Visų siuntinių pristatymas adresatams garantuotas. Drabužiai, maistas ir vaistai gali būti viename siuntinyje.

Ištaiga atdara 7 dienas savaitėje nuo 10 val. ryto iki 9 val. vakaro.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Angliški 100% vilnos audiniai vyriškiems ir moteriškiems drabužiams, paltams ir kt. Įvairiausios rūšies maistas. Vaistai.

Visi sovietų yaldžios muitai užmokami čia. Siuntinių gavėjams nereikia nieko primokėti.

T. KUCZEWSKI & CO.

4036 SO. RICHMOND STREET Tel.: FRontier 6-6399

CHICAGO 32, ILLINOIS

Ofisas atdara: Nuo pirmadienio iki šeštadienio, nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURĖSI RYTOJ!

TAIGI PRADĖK TAUPYTI ŠIOJE LIETUVIŠKOJE ISTAIGOJE. Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki \$10,000.00.

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.

4071 Archer Ave. Tel.: LAfayette 3-8248

(į vakarus nuo California Avenue)

CHARLES ZEKAS, Secretary

OFISO VALANDOS:

Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadienį 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų. Trečiad. 9:00 ryte iki 12 val. dieną. Ketvirt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

(Tęsinys iš 4-to pusl.)

neturi jokio generolo. Net ir karo metu tėra tik vienas. Armiją sudaro visi fiziniai pajėgūs vyrai, iš kurių kiekvienas laiks nuo laiko atlieka karinį apmokymą, namuose turi uniformą, ginklą ir amuniciją. Kiekvieną sekmadienį šveicarijoje galima girdėti šūvių garsus, sumišusius su karvių varpeliais ir paukščių giesmėmis. Tai šveicarų armija ruošiasi, reikalui esant, ginti savo kraštą.

Kiekvienas reikšmingesnis pasiūlymas visose valdymo formos fazėse yra priimamas arba atmetamas gyventojų balsavimu. Kai kuriuose kantonuose arba miestuose su nedideliu gyventojų skaičiumi šis balsavimas atliekamas miestų aikštėse viešai, rankų pakėlimu.

Moterų neturėjimą balsavimo teisės šveicarai pateisina tuo, kad esą tiek daug progų balsuoti, jog, jei kaskart visa šeima išėitų atlikti šios pilietinės pareigos, nebūtų nė kam namuose valgi gaminti. Nuo Periklio laikų pilietinė atsakomybė niekur nebuvo taip išsisknijusi, kaip šveicarijoje.

Pavyzdinga drausmė ir tvarka

Jauniems žmonėms gyvenimas šveicarijoje kartais gali pasirodyti nuobodus. Šveicarai vadovaujasi posakiu, kad disciplina, ypač jaunimui, niekada nekenkia. Didžiųjų religijos reformatorių Kalvino ir Cvinglio šešėlis dar vis gaubia šveicariją. Jauna šveicarijos inteligentė savo brangenybes ir puošnias vakarines suknius taupo išvykai į Paryžių. Pasirodyti su jomis namuose nesudaro per daug progų.

Išgirdęs jus skambinant pianinu po nustatyto laiko, jūsų kaimynas, nors ir būtų didelis muzikos mėgėjas, praneš apie taj valdžios autoritetams. Jūs taipgi negalite atostogauti pas savo draugą ilgiau, negu savaitę, nepranešę policijai.

Daugelis miestų paskiria vieną dieną per metus, kada gyventojams leidžiama "pasiausti". Net ir toks "puritoniškas" miestas kaip Ziurichas turi tokią dieną — "Sechse-laute". Vieno tokio pasiaustimo metu vienas pilietis nuogas vaikščiojo Bazelio gatvėmis ir niekas jo už tai nesuraštavo.

Punktualumū šveicarai irgi pralenkia daugelį tautų. Jūsų įmestas į dėžutę Ziuriche laiškas 5:45 val. ryte, dar prieš 8 val. pasieks adresatą.

Net skyrų bylos šveicarų teismuose sprendžiamos daug paprasčiau. Nėra reikalo apkaltinti savo partnerį visokiais žiaurumais, kurių jis niekada nepadarė. Pakanka pasakyti teisėjui tikrą priežastį, dėl kurios jūs negalite sugyventi. Žinoma, jis visuomet gali pagaltuoti, kad tai nėra pakankama priežastis, bet, jeigu jūs jį ištinksite, byla bus išspręsta jūsų naudai, remiantis tikrąja nesugyvenimo priežastimi.

Kalbos skirtumai nekenkia tautinei vienybei

Šveicarija yra puikiausias įrodymas, kad rasiniai ir tautiniai skirtumai ne kiek nepažeidžia vienybės bei sugyvenimo. Iš keturių su viršum milijonų gyventojų apie 3,000,000 kalba vokiškosiomis tarmėmis, apie 830,000 — prancūziškai, 242,000 itališkai ir 44,000 romaniškai (kalba, kilusi iš senovės lotynų k.).

Traukinio konduktorius, pasiekęs Fribourgą, kuris yra pusiau prancūziškas pusiau vokiškas, ima kalbėti tų kalba, į kurių pusę jo traukinys važiuoja. Šveicarijos federacija buvo suformuota praktiškais sumetimais — tai buvo vienintelis būdas kantonams išsaugoti savo nepriklausomybę. Ryškiausi dabartinio šveicaro charakterio bruožai yra: fizinė ir moralinė drąsa, praktiška inteligencija ir tolerancija.

Šveicarai taipgi yra viena iš švaresniųjų ir tvarkingiausių pasaulyje tautų. Jie yra geriausi pasauly viešbučių laikytojai. Jie mėgsta iškylos į gamtą bei sportą gryname ore. Jie mėgsta ir sniegą ir laukines gėles. Vaikai mokyklose mokomi ir pratinami "švariai užlaikyti Alpes", ir tas paprotys pas šveicarus giliai įaugęs.

Taipgi šveicarai pasižymi teisingumu. Jūs galite pakabinti savo paltą ir skrybėlę nors ir ant telefono stulpo (jeigu tam geresnės vietos nerastumėte) ir būti tikras, kad niekas jums nepražus.

Sunku būtų surasti bet kur kitur pasaulyje tokią gražią ir įvairią gamtą kokia šveicarija didžiujasi. Tačiau patys žmonės yra dar nepalyginamai įdomesni. Ne vienas prikiša, kad šveicarai nedavė pasauliui genijų ar didžiū mokslo ir meno darbų. Tačiau, rūpestingai paieškoję, atrastumėm, kad ši tauta jų davė žmonijai daugiau, negu bet kuri kita keturių milijonų tauta. Šalia to, šveicarai sukūrė tokią socialinę santvarką, kokia daugumai pasaulio valstybių dar ilgai pasiliks nepasiekiamu idealu.

Anglų kalbos pamokos
Diena ir vakare
AMERIKOS LIETUVIŲ MOKYKLOJE
816 West 33rd Place
CHICAGO 8, ILL.

Aleksas Brinas
GENERAL CONTRACTOR

- Naujų namų statyba
- Namų remontavimas
- Vidaus įrengimai
- Garažų statyba

20 metų patyrimas
Greitas ir sąžiningas darbas

4339 S. Hermitage Ave.
FR 6-3922 LA 3-9719

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, NOVEMBER 26, 1955

ŽIEMOS VAKARAI PRAŠO KNYGŲ,

ypač tų, kurios parduodamos už visai žmonišką kainą ir kurias pradėjęs skaityti skaitysi neatsikvepdamas, kol pabaigsi. \$13.000 VERTĖS KNYGŲ DABAR TIK UŽ \$5.00! Tuojau kišk penkinę į voka ir siusk, nes tokia proga atsitinka rečiau, nei aukso klodu suradimas.

SAULĖS RŪSTYBĖ (romanas) sako: skaitai mane, nes myli, o nemylėt negali, kada mane skaitai. 311 psl., kaina \$2.00.

ČIKAGOS SESELIAI (novelės) sako: skaitai mane, nes aš parodau tau gyvenimą baisesnį, negu pats gyvenimas parodytu. 316 psl., kaina \$3.00. Iliustruota.

SIRDIES RŪMAI (romanas) sako: tik tada vaikščiosi širdies rūmuose ir juos tikrai pažinsi, kada mane skaitysi... 449 psl., kaina \$4.00. Iliustruota.

ŠLIUPTARNIAI (Amerikos lietuvių gyvenimo knyga) sako: tik mane skaitydamas matysi lietuvių tautos trečiosios dalies darbus, vargus, kančias, nuopelnus, kultūrą ir tautinį išlikimą. 652 psl., kieti viršeliai, kaina tik \$3.00!

VISOS 4 KNYGOS SYKIU tik už \$5.00! Persiuntimo kaštus apmokame. Rašykite:

DR. ALG. MARGERIS

3325 So. Halsted Street
CHICAGO 8, ILLINOIS

P. S. Puikiausia Kalėdų dovana — šitos knygos.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE JŪSŲ INSULIACIJOS PROBLEMAS

Dabar yra laikas įrengti savo namą žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materialų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SOUTH HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

LIETUVIŠKI REKORDAI

Po \$1.00 vienas

Tu, Lietuva, Tu Mano ir Dru-Lia Pupų Dėdės ir Dėdienės duetas
Kai Aš Turėjau ir Kam Šeri Žirgelį—duetas Vanagaitis ir Olšauskas
Našlaitės Kapas ir Griuvėsių Gėlelė Pupų Dėdės ir Dėdienės duetas
Dzūkų Dzyvai ir Zanavykų Prašmatnybės—polkos Lietuviškas Orkestras
Jonelio Polka ir Dariau Lysėles—solo Saukevičius ir Orkestras
Marcinkonių Polka ir Virginia Polka Lietuviškas Orkestras
Kanarkų Fokstrotas ir Nutilk, Širdie—tango—solo Šabaniauskas
Mano Gitara—tango ir Saulėtas Rytas—lėtas valsas—solo Šabaniauskas
Paskutinis Sekmadienis—tango ir Vyrai. Užkim—fokstrotas—solo Šabaniauskas

Tykiai, Tykiai ir Visur Tyla—solo Babravičius
Christmas Favorites, 16 populiariausių Kalėdinių giesmių viename lėto grojimo rekorde \$1.00.

Po \$1.50 vienas

Subatos Vakarėli ir Žemaitiška Liaudies Daina Švedo Choras
Apie Palvą Arkli ir Kikilis Švedo Choras
Aviža Prasė ir Nudavė Dukrele—solo Marijošius
Meilė Tėvynės Nemari ir Sesele, Negerai—duetas

Žvaigždėlės ir Temsta Dienelė—duetas Motekaitienė ir Kalvaitytė
Barkarolė ir Sutemo — duetas Motekaitienė ir Kalvaitytė
Čigonės ir Nokturnas — duetas Motekaitienė ir Kalvaitytė
Alutis ir Šauksmas Budriūno Vyrų Kvartetas
Tėvynei ir Subatos Vakarėli Budriūno Vyrų Kvartetas
Klumpės ir Į Kova Budriūno Vyrų Kvartetas
Valsas ir Žvakė ir Plaštakė Budriūno Vyrų Kvartetas

Gražios Kalėdinės Lietuviškos Atvirutės su vokeliais po 10c., 12 už \$1.00. Kalėdinės amerikoniškos atvirutės 24 už \$1.00. Siunčiame ir paštu. Pinigus atsiųskite kartu su užsakymu.

Rekordai siunčiami ir paštu į kitas valstybes ir į kitus Amerikos miestus. Prisiuntimas ir supakavimas Amerikoje \$1.00, į Kanadą \$2.00, kitur atatinkamai brangiau. Pinigus reikia prisiųsti kartu su rekordų užsakymu. COD rekordų nesunčiame.

JOS. F. BUDRIK, INC.

3241 So. Halsted Street
CHICAGO 8, ILLINOIS

NELAUKITE — RYTOJ GALI BUTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilu, ar šlaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė ištikus, nefurėsitė jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.
222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas Central 6-5202

Generaliai Agentai šių Kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

Madame Bovary mūsų tarpe

(Veikalo reikšmė literatūroje)

Kitais metais sukaks lygiai šimtas metų kai Paryžiaus laikraštis *Revue de Paris* pradėjo rodytis jauno prancūzų rašytojo Gustave Flaubert'o romanas *Madame Bovary*. Romanas žurnale buvo spausdinamas dalimis, o 1857 metais pasirodė rinkoje knygos formoje.

Romano didelį pasisekimą skaitytojų tarpe sekė teismo byla, valdžios įstaigų iškelta autoriui ir romano leidėjui. Bylai pagrindą sudarė primateamas romanui kaltinimas dėl nemoralumo skleidimo.

Laiškai bėgant vis labiau ėmė aiškėti, kad *Madame Bovary* atvertė naują skirsnį prancūzų literatūroje. Tai yra natūralizmo pradžia. Romanas yra negailestingas prancūziškojo miesčioinio psichologijos skrodimas. Pasiduodami pirmam įspūdžiui, kurį įteigia romano siužetas, daugelis tada, o ir taip pat dabar, romano svorį suveda į moters meilės niuansų problemas, bet iš esmės romano svoris glūdi kitur. Romanas vaizduoja tam tikros gądynės padarinį: žmogų, apsišiekiantį čia visoje savo formų gausybėje. Ir dar nepaprastas autoriaus sugebėjimas pastebėti neišskaičiuojamą daugybę aplinkos smulkmenų, fenomenalus autoriaus talentas visa tai perteikti nepaprastu tikslumu, subalansuotu harmonija, ilgai nei Flaubert'a pavertė naturalistinės mokyklos vadu.

Jaunystėje atidavęs geroką duoklę tada viešpatavusiai romanistinei literatūros mokyklai, Flaubert niekad nebuvo natūralistas 100%. Jis buvo romantinis naturalistas, jeigu taip galima išsireikšti. Ir tatau kaip tik žavėjo jo kūrybos gerbėjus, ir vertė rašytojus pasiduoti to naujo metodo gaimui.

Flaubert žiūri į savo herojus kaip mokslininkas eksperimentatorius žiūri į eksperimentų sritį. Jis visiškai šaltas, niekad negyvenęs kartu su savo herojais, bet perveriančiai matęs giliausius jų sielų užkampelius. Visą jo romantinį naturalizmą dengia menininko estetizmas, stengimasis formą, kalbą, sakinių konstrukciją padaryti tobulą iki pajėgumo ribos.

Flaubert parašė ir daugiau veikalų, bet *Madame Bovary* jų tarpe stovi išskirtinai, nes tai veikalas sukūręs literatūroje naujos mokyklos pradus.

Flaubert kaip kūrėjas

Flaubert atmetė bet kokią įkvėpimo įnašą į kūrybą. Veikalas gali būti sukurtas tik pažinimo dėka. Taip Madame Bovary nuodų skonį jis net juto rašydamas tą sceną romane.

Greta estetizmo puoselėjimo, Flaubert turėjo labai praktišką nuovoką apie skaitytojo domėjimąsi veikalu.

Guy de Maupassant motina buvo jo gera bičiulė ir jaunas Maupassant išaugo jo šešėlyje.

— Nueik iki gatvės kampo, stabtelk ties laikraščių kiosku, — mokė Flaubert jaunąjį Maupassant'ą, — ir grįžk atgal. Sėsk ir aprašyk tai, ką patyrei tame pasivaikščiojime. Aprašyk taip, kad skaitymas būtų patraukiantis; kad skaitytojas būtų susidomėjęs.

Tame pamokyme glūdi Flaubert'o romanų esmė. Supinti iš vos pastebimų kasdienybės smulkmenų, jo keli parašyti romanai, staiga tampa puošniomis simfonijomis, atskleidžiančiomis rastas nuotaikas ir filosofijas kasdienybėje.

Tik daug vėliau buvo suprata, kad *Madame Bovary* yra ne tik siužetinis romanas, kuriam už siužetą valdžios atstovai iškėlė bylą teisme, bet kad tai buvo naujas metodas pažinti ir nupiešti gyvenimą.

Zola vadino Flaubert'ą natūralistu ir laikė garbe sau būti jo darbo tęsėju. Bet Flaubert'o nuotaikose, įsivyravusiose jo kūrinuose, kiti randa begalybes atspalvių: nuo realizmo, romantizmo iki simbolizmo. Flaubert kaip tik dėl to yra universalus, suprantamas daugeliui ir mėgiamas įvairaus skonio skaitytojų.

Zola, Daudet, broliai Goncourt'ai, Geo. Sand ir Guy de Maupassant — tos visos prancūzų literatūros žvaigždės yra Flaubert'o gerbėjai ir vienu ar kitu atveju jo sekėjai.

Rašoma, kad Flaubert daug laiko sugaišdavęs dailindamas savo stilių, ir prie kai kurių sakinių praleisdavęs net kelias dienas. Tatau yra ir perdėta. Taip Madame Bovary, romaną iš 120,000 žodžių, jis parašęs per 3 metus. Vidutiniškai po 40,000 per metus. Tai nėra jau labai lėtai, turint galvoj, kad vidutinio ilgumo modernus romanas sutelpa į 50,000 žodžių. Ir Flaubert'o rašymo greitis prilygsta trumpo romano parašymui per metus.

Jo garsusis romanas

Mūsų kalba išleistoji „Visuotinės literatūros istorijoje“ pasakyta, kad romane „Madame Bovary“ Flaubert „pliekia jausmų laisvę, parodydamas, prie kokios katastrofos gali privesti jos taikymas gyvenimui“. Tai yra perdėm klaidingas Flaubert'o kūrybos prigimties nusakymas. Flaubert'as niekad neturėjo jokios moralinės ar etinės propagandos uždavinio savo kūriny. Jis tikrai objektyvus gyvenimo vaizduotojas ir daryti bet kokias pamokančias išvadas iš tikusių ar netikusių savo herojų pasielgimų jis negali. Jis negali to daryti ir pagal savo meno uždavinio sampratą ir pagal savo vaizdavimo metodą.

(Tęsinys 7 pusl.)

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, NOVEMBER 26, 1955

JUCUS SISTERS RESTAURANT

NAUJAI DABAR ATIDARYTAS

Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį. 29 METAI TOJE PACIOJE VIETOJE.

1608 W. 47th St. Tel. LA 3-9670

Lietuviški Atvirukai

Švenčių, sukakčių, vardinių, gimtadienių ir kitoms progoms labai tinka naujai išleisti lietuviški atvirukai, Amerikos lietuvaite dailininkės Ellen Putris nupiešti.

Atvirukai penkių spalvų, su puikia lietuvaite tautiniais rūbais, su tulpių, aguonų, kviečių, rugiagėlių puošmenomis, su tautiniais ornamentais.

Turi ir kalėdinių atvirukų.

10 atvirukų su vokais

kainuoja \$1-00

Užsakymus su pinigais siųskite:

ELLEN PUTRIS

1808 So. 49th Ave.

CICERO 50, ILL.

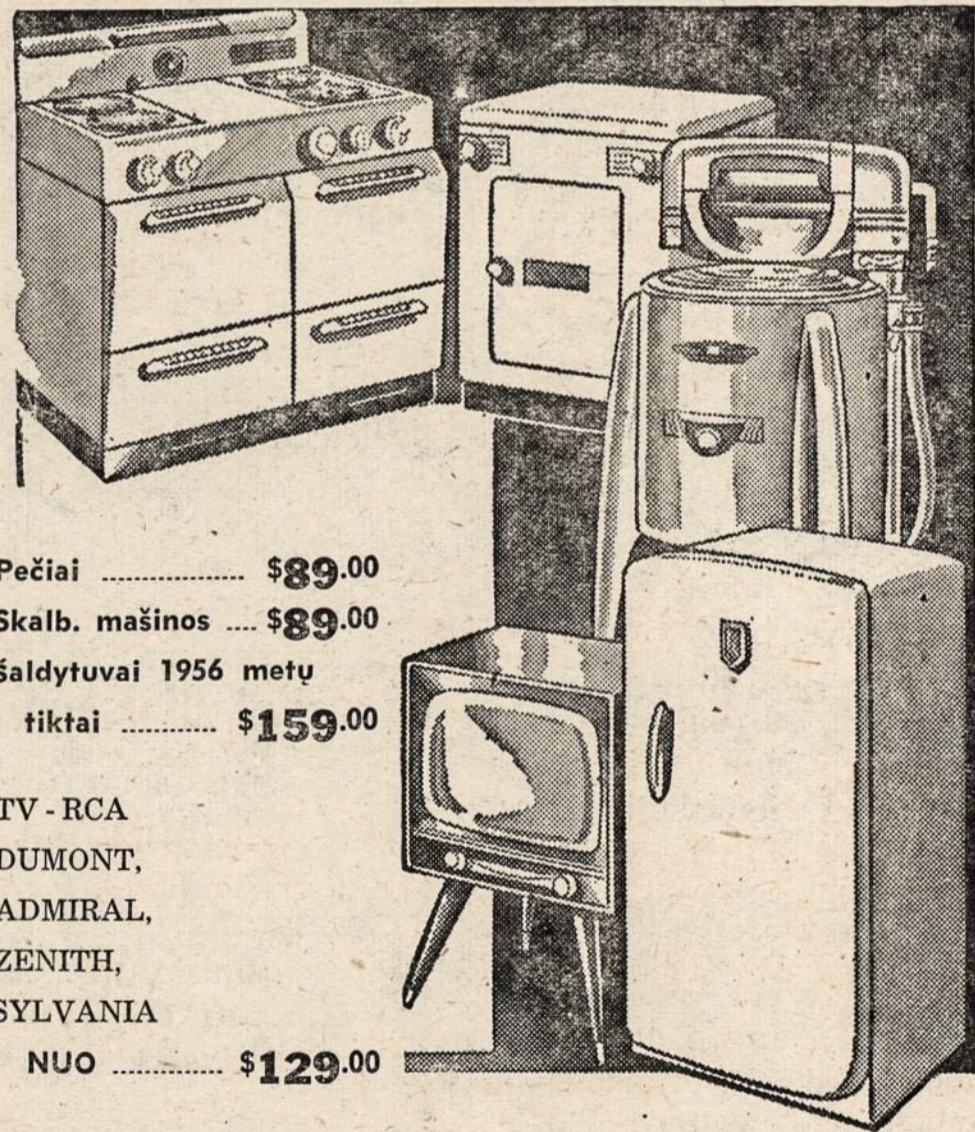

MISS ELLEN PUTRIS atviruko pavyzdys.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Rakandų yra visur, bet naujausio stiliaus baldus, be sugadinimų, brokų — rasite pas mus. Kainos be užprašymo ir išmokėjimai be finansų kompanijų.

KIEKVIENAS PIRKĖJAS ŠI MĖNESI GAUNA 14 DALIŲ IMPORTUOTĄ KAVOS SERVIŽĄ DOVANAI

Pečiai \$89.00

Skalb. mašinos \$89.00

šaldytuvai 1956 metų

tiktai \$159.00

TV - RCA

DUMONT,

ADMIRAL,

ZENITH,

SYLVANIA

NUO \$129.00

Išmokėjimai iki 2 metų. Visos prekės 1956 metų modelio.

SEKMADIENIAIS NESKAITOME TAKSŲ.

Gazo šildymo pečiai: Moore, Siegler ir kiti.

FURNITURE CENTER, I N C.

3224 So. Halsted Street

Victory 2-4226

VEDĖJAS JUSTAS LIEPONIS

Atidaryta pirm., ketv. 9-9:30, kitomis dienomis 9-6. Sekmad. 10-5 val.

(Tęsinys iš 6-to pusl.)

Bet "Visuotinės literatūros istorija" ir teisingai nustemba "kaip tokia pilka medžiaga rašytojas mokėjo atgaivinti ir sudominti skaitytoją?" Apie jo priėjimą prie vaizdavimo metodo kaip tik ir rašė, minėdami jo paliejamą jaunam Maupassant'ui paėjėti iki laikraščių kiosko ir grįžti atgal ir pavaizduoti tai gaiviai ir įdomiai.

Romano siužetas vyksta smulkios miesčionijos gyvenimo fone. Gyvenimo sąlygos uždusina jauną, jausmingą moterį (gydytojo Bovary žmoną), pamylusi kitą vyrą, pajutusi savo gyvenime pirmą kartą didelę laimę — mylėti ir būti mylima — ji patiria savo numylėtinio atvėsimą ir tada nusinuodija. Kiek vėliau, panašus L.Tolstojaus romanas "Anna Karenina", vystydama tokią pat siužetą, išviršiniai atrodo net Flaubert'o kūrinių siužeto panaudojimu. Bet Tolstojaus mesijonistinę vaizduotę, pojėškis gerio žuvusio žmogaus sieloje visai kitur nuvedė garsųjį Jasnos Polianos šeiminką. Abu romanai tokie vientysi siužetu labai skirtingi filosofiniu pamušalu. Visai skirtingi keliai į kūrybos uždavinį ir meno supratimą vedė iš Jasnos Polianos ir iš Croisset'o.

Madame Bovary lietuviškais parėdais

"Lietuvių Enciklopedijoje" (t.VI) pažymėta, kad "Madame Bovary" romanas buvo lietuviškai išverstas. Dėja, nepažymėta kuriais metais tas vertimas pas mus buvo pasirodęs. Tuo tarpu čia apie "Madame Bovary" kalbame lietuviškam vertimui pasirodžius. Šekminčiai besireiškianti mūsų knygų leidimu "Nida" išleido pirmąją "Ponios Bovary" dalį. Iš prancūzų originalo vertė Alė Rūta.

Tas garsusis romanas, kaip paprastai Nidos leidiniai, mus pasiekė labai kukliais rūbeliais. Bet vertimo kalbos gerumas verčia mus vertimu nuširdžiai pasidžiaugti. Skaitant, atrodo, kad "Ponia Bovary" ir buvo parašyta lietuviškai. Vertėja išvengė barbarizmų, kurių taip sunku išvengti, jeigu verčiama skubomis ir aklaui sekant sakinio sudėtį.

Iš prancūziškosios miesčionijos nuobodulio, slėgusios Ponia Bovary prieš šimtmetį, ta jauninga ir nelaiminga moteris atėjo mūsų tarpan. Alė Rūta, moteris rašytoja, atsivedė už rankos Ponia Bovary į mus ir atkišo mums jos gyvenimą.

Skaityti Flaubert'ą lietuviškai yra žavu skaitytojui, o ir dabar gali tai būti didelis ir naudingas treningas mėginančiam rašyti. Pažiūrėkite: "Buvo spalio pradžia. Laukuose slankiojo migla. Vietomis ji buvo praskystėjusi, besisklandanti, nykstanti. Kartais, pro debesų atplaišas, saulės spindulio nušviesti tolimoj matėse Yonvilės stogai, sodai, kiemai, mūrai, bažnyčios varpinė. Ema

prisimerkė, norėdama atpažinti savo namą, ir niekadotas vargšas miestelis neatrodė jai toks mažas kaip dabar. Nuo augštumos, ant kurios jie buvo, visas slėnis atrodė dideliu, blyškiu ežeru, išsiliejančiu ore. Vietomis išsimėtę dideli medžiai atrodė kaip juodos uolos; ir augštų tuopų eilės, kyšančios pro rūkus, atrodė kaip vėjo judinamas krantas". (pusl. 206).

Šioje trumputėje citatoje galima įžvelgti romano esminius bruožus: puikiai perteiktą sakinio muzikalumą, vertime, polinkį į simbolizmą, Emos vidinio pergyvenimo atskleidimą, bestebint jai vaizdą, vaizdo ir jo vaizdavimo realumą, siekiantį naturalizmą. Toks yra Flaubert'as jo "Ponioje Bovary".

Vertėja kai kuriuos vardus, vardovietes ir pavardes suliektivino, bet kai ką paliko kaip yra originale. Taip randame: Volteris, Ruso; vieta kur gyveno Bovary Tostai (Tostes). Net vyriausių herojų vardai tapo lietuviško skambėjimo: Ema, Karolis, Rudolfas. Vienok liko Neufchatel, Yonville, ponas Homais.

Tatai yra problema, kaip tai turėtų būti; kaip išlaikyti vientysumą prancūzų kalbos veikala verčiant lietuvių kalbon. Iki kurios ribos eiti lietuvinant pavardes ir vardus. Žinomuose Lietuvoje Dabušio vertimuose iš rusų kalbos buvo prieinama iki kalbinės abrakadabros, verčiant specifiniai rusiškus "Ivan Petrovič" į "Petro Joną".

Alės Rūtos vertime tie kai kurie nevienodumai beveik nepastebimi ir tik jie ir išduoda, kad turima reikalo ne su lietuvišku kūriniu, bet su vertimu.

Nors "Ponia Bovary" jau yra šimtametė senelė, ji atėjo mūsų tarpan spindėdama amžina jaunyste, ir amžinai gyvomis meilės ir laimės siekių problemomis. Net nuostabu, kad jai ateiti į mus trūko taip ilgai: lygiai šimto metų!

G. J.

* * *

Gustave Flaubert Ponia Bovary. Nidos knygų klubo leidinys Nr. 9, 1955.

Padėkime artimiesiems Lietuvoje

Plačiai pagarsėjusi Amerikos žemyne Patria Gift Parcel Co. pavedė lietuviškai valyklai Public Cleaner atidaryti naują siuntinių užsakymų skyrių į Lietuvą ir kitus SSSR užimtus kraštus.

Priimame žodžiu ir raštu pilnai apmokėtus medžiagų, avalynės, maisto ir vaistų užsakymus ir garantuojame 100%. Dirbama kasdien valyklos darbo valandomis.

PATRIA GIFT PARCEL CO.
3741 West 26th Street
Chicago 23, Ill.
CRawford 7-2126

(Skelb.)

7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, NOVEMBER 26, 1955

AUTO TAISYMAS IR GASOLINO STOTIS

Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Firestone padangos, baterijos ir automobiliams dalys.

1934 W. 59th Street Tel.: Grovehill 6-9136
M. ČESAS, patyręs automobilių specialistas

Kad Jūsų pinigai atneštų daugiau pelno ir kad kiekvienu atveju jie būtų saugiai apdrausti — padėkite juos pas mus. Tai paprasčiausias ir saugiausias dalykas! APTARNAUJA JUS NUO 1922 METŲ.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASS'N.

1447 SO. 49th COURT, CICERO, ILLINOIS
Telefonai: TOWNHALL 3-8131—8132 Juozas Gribauskas, vedėjas

BIZNIO IR FINANSŲ PATARĖJAS

Pirkdamas ar parduodamas prekybos įstaigą, organizuodamas ar padidindamas įmonę ar kokį biznį, pasitark su

WILLIAM J. DRAKE -DRAGŪNAS

85-03 Wareham Place,

JAMAICA, N. Y.

Tel. Jamaica 6-7272

Now at SOLTIS

HIGH in QUALITY
LOW in COST

"THRIFTLINE 36"
GAS RANGE

CROWN

EASY TERMS

Constructed with finest material and workmanship usually found only in Customline ranges—the small price will astound you.

Simply, but beautifully designed to add to the charm of your kitchen. Has oven heat control, automatic top burner lighting, extra large 17½" wide "EVEN-ACTION" oven, drawer type broiler, and takes only 36" of floor space.

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 West 51st St. HEMLOCK 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS.

J. NARŪNĖ

Petra Širvoka perskaičius

Nesenai gavau perskaityti Juozo Šyaisio-Balčiūno "Petra Širvoka", užklydusį pas mus į "Kolumbijos tyrus". Tai pasakų motyvais parašytas vaizdas, kaip apibūdino pats autorius. Knyga 228 puslapių.

Pirmoji dalis, turbūt, gražioji: Širvoko biografijos bruožai-metmenys, žmonių padavimais bei pasakojimais atauti. Mažoji Petriuko vaikystės dienų aprašymas — vienas pasigėrėjimas. Apie ožkytę — Cibutę atpasakota su tikra meile gyvuliukams. Motinos lūkesčiai ir jos "ilgai lauktasis" vaizdingi, kaip gyvas paveikslas. Senasis keržius tipingas, įtikinantis. Visa Širvoka jaunystė, je netikėtai pakliuvimas į Bandurskio dvarą ir pirmoji meilė dvaro panelei — visa įdomiai skaitoma. Lietuvos gamta gyvai pavaizduota, jaučiamas autoriaus didelis prisirišimas prie mūsų pievų, miškų. Yra vietų, kurias galima būtų į chrestomatiją įdėti.

Paliesti senesnieji laikai: kaip šmėklos išnyra baudžiamos baisybės, perpintos pasakomis, liaudies prietarai, užkeikimai.

Antroji ir trečioji dalys skirtingos. Čia ištisa fantazija: seka pasaka po pasakos, velniai, pragaras, dvasios, — taip, kaip juos vaizduoja mūsų kaimas. Viršum tų pasakų skrieja Petras — herojus, nugalėtojas, didelis drąsuolis, visur jis laimi, vargstančius atjaučia, aukojasi.

"Žmogui reikia iliuzijų, kitaip gyvenimas pasidarytų labai nuobodus. Užtat pasakos buvo ir yra žmonių mėgiamos" — prof. J. Balio žodžiais autorius puošia savo knygos pirmąjį puslapį. Pravartu mūsų jaunajai kartai pasiskaityti, kad atsiskleistų baudžiamos laikus, šurpą, žmonių vargus ir tikrus jų išgyvenimus, graudžius ir linksmus. Išleido Chicago Lietuvos Literatūros Draugija. Kaina \$2.00.

**IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI
PERKRAUSTAU
(MOVING)**
BALDUS IR IVAIRIUS DAIKTUS
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. Lituanica Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

**Dr. Juzė ir Dr. Kęstutis
AGLINSKAI**
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2300 WEST 51st STREET
VALANDOS:
Pirm., antr., 10-12, 2-4 ir 6-9 popiet.
Ketvirt., penkt., 2-4 ir 6-9 popiet.
Šeštadieniai 10-2 val. popiet.
Tel. Ofiso: PROspect 6-1795
Rezid.: GROvehill 6-5603

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSŲ, NOSIES IR
GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: aksdien nuo 10 ligi 12 val.
iš ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vakaro.
Šeštadieniai nuo 10 ligi 1 val.
Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telef.: PROspect 8-3229
Rezid. telef.: WALbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas diena po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniai ir penktadieniai.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezidencijos: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo
1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad.
ir Šeštadienį tik susitarus.

Ofiso telef.: VIRginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.
Šeštadieniai nuo 2 iki 4 po pietų.
Trečiadienį pagal sutartį.

Rezid. tel.: STEwart 3-4511
Ofiso telef.: YARds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val.
kasdien. Trečiadieniais uždaryta.
Šeštadieniai nuo 1 iki 4 po pietų

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez.: RE 7-6867
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2-4 po pietų ir 6-8 vakare,
šeštadieniai 2-7 p.p., išskyrus sekm.

Telef. ofiso ir rezid. WALbrook 5-3388
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2624 West 71st Street
(Kampas 71 & Talman Ave.)
Priėmimo valandos: Kasdien nuo 7
iki 9 vak. Sekmadieniai tik susitarus.

Rezid. telef.: INterocan 8-8732
Ofiso telef.: INterocan 8-7654
DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Chirurgija ir moterų ligos
10756 SO. MICHIGAN AVE.
Val.: Kasdien 9-12 val. ryto, 1-4 val.
p. p. ir 6-8 val. vak., išskyrus trečiad.
Šeštad. 10-3. Kitu laiku—susitarus.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietų
ir 7:30-9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso telefonai: PROspect 6-3838
Rezid. telefonai: REpublic 7-9199

GROvehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą,
išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD
Tel.: ofiso GR 6-4322, rez. HI 5-2626

**DR. JOSEPH W.
KADZEWICK**
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tik susitarus:
nuo 1 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki
9 val. vakaro, išskyrus trečiadienius.
Šeštadieniai nuo 1 iki 3 val. po pietų.
MANOR MEDICAL ARTS BUILDING
6400 SO. KEDZIE AVE.

Telef.: Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Ave., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro.
Šeštadieniai 12-4 val.
Butas: 1526 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Dr. N. Kriauceliunaitė
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Specialistė Moterų Ligy ir Akuserijos
Val.: 11-2 ir 7-9 vak., šeštad. 1-4 p. p.
Kitu laiku pagal susitarimą
Adresas: 2750 W. 71st St.
(Kampas 71st ir California)
Tel.: Ofiso ir rezidencijos RE 7-4146

Ofiso telefonai: LAFayette 3-3210
Jei neatsiliepią saukite KEDzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-2:30
Daily afternoons
Vakarais pirmad. antrad. ketvirtad.
8-8:30 Trečiadieniais tik susitarus

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonai: DANube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniai 1-4 val. po pietų.

Dr. Julia Monstavičius
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Moterų ir vaikų ligos
10748 So. Michigan Avenue
Tel.: PU 5-6766—Rez. tel.: EN 4-4979
Darbo valandos: nuo 6 iki 9 val. po
pietų kasdien, išskyrus trečiadienius
Šeštadieniai nuo 1 iki 4 val po pietų

Telefonai: Ofiso GROvehill 6-5395
Rezidencijos: PROspect 6-4737
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8
Šeštadienį 2-4 val. po pietų.
Trečiad. ir sekmadieniai uždaryta

**DR. CONSTANCE
O'BRITIS**
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEMlock 4-5524
Hours by appointment only.

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(jėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. p.
7-9 p. m. Šeštadieniai 10-12.
Trečiadieniais uždaryta.
Telef.: LA 3-4949 — namų CE 3-7786

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8.
Ser. Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso telefonai: YARds 7-4787
Namų telef.: PROspect 6-1930
Jei neatsiliepią viršutiniai telefonai,
saukite Midway 3-0001

Telef. ofiso: CLIFFside 4-2896
Rezid.: LAFayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų.
Šešt. 2-6 val. popiet. išskyrus šeštad.

Telefonai: ofiso CLIFFside 4-0253
Rezidencijos: GROvehill 6-8876
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 S. ASHLAND AVE. (kamb. 211)
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30-
8:30 val. vak. Šeštadienį 2-4 v. p. p.

**DR. VYT. TAURAS-
TUPČIAUSKAS**
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos.
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St
(antras namas nuo Western Ave.)
Tel.: PROspect 8-1223 arba WE 6-5577
Ofiso val.: pirmad. 8-10 val. vakaro,
antrad., treč. ir penkt. 6-9 v. v.
ir šeštad. 2-4 val. po pietų

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGOS
Ofiso telef.: HEMlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PROspect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak.

DR. J. VAITAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO. 49th COURT, CICERO
Kasdien 10-12 ryto ir 5-8 val. vak.
Šeštadieniai 10-2.
Ofiso ir buto telef.: OLYmpic 2-1381

Tel.: ofiso ir rez. PROspect 6-9400
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo
6-8 val. vakaro; šeštad. 1-4 popiet,
trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL
—SATURDAY, NOVEMBER 26, 1955

Tel.: ofiso VI 2-1581; rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvės)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniai 2-4 val. po pietų
Sėkmadieniai uždaryta.

**DR. BRUNO J.
ZUBRICK'AS**
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6400 SO. KEDZIE AVE.
Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 vak.,
trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonai: HEMlock 4-7899
Namų tel.: HILLtop 5-2557

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Banda-
žai. Speciali pagalba Kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniai 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI
Dr. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinius,
keičia stiklus ir rėmus.
Telefonai: YARds 7-7381
Priima: Vakarais nuo 6 ir 9 val.
Šeštad. nuo 10 ryto iki 4 po pietų.
Treč. ir sekmad. pagal susitarimą.
4455 S. CALIFORNIA AVE., Chicago

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YARds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiad. nuo 10-12; penktadienį 10-2.
Šeštadieniai 10-2 val. po pietų.

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI
**Dr. Kazimieras
MICHEL**

Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir neruotas akis.
Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius.
Išgydo kreivas akis be operacijos.
Idėja netikra — artificiale akį pagal
sveiką. Praktikuoja per 39 metus.
Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonai: YARds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Tikrinu klausą ir pagalbėju
neprigirdintiems.

DR. S. VAITUSH, Opt.
Palengvins akių įtempimą, kuris
esti priežastimi galvos skaudėjimo,
svaigimo arba aptemimo, nervuo-
tumo, skaudėjimo, akių karščio.
Atitaisau trumparegystę ir toli-
regystę. Prirengiu teisingai akinius.
Visuose atsitikimuose egzaminavimai
daromą su elektra, parodančia ma-
žiausias klaidas. Speciali atyda kre-
piama i mokyklos vaikus.

VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro.
Šeštadieniai iki 4 val. vakaro.
Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta.
4712 S. ASHLAND AVE.
YARds 7-1373

**CENTRAL PARCEL
SERVICE, INC.**
Persiuntimai į Lietuvą
ATDARA NUO PIRMAD.
IKI PENKTADIENIO
9:00 ryto iki 4:30 po pietų.
Siuntiniai priimami
TIKTAI SUSITARUS.
Pirm atvykstant telefonuikit
dėl susitarimo.

**CENTRAL PARCEL
SERVICE, INC.**
220 SO. STATE STREET
CHICAGO 4
Tel.: WABash 2-9354

Garsinkitės "N-nose"

Literatūrinės aktualijos

V. Hugo "Vargdieniai" ir Romos indeksas

Viena praėjusios savaitės "Draugo" apžvalga daugelį gerokai nustebino. Doktoras Juozas Daugailis, kuris pasisakdamas literatūros klausimais, dažnai nueina iki kito "Draugo" daktaro, būtent, Baltinio, primityvumo, staiga ėmė ir išgrynė V. Hugo "Vargdienes".

Atseit, "tai veikalas, kurį pradėjęs skaityti, nebegali sustoti ir kurį užvertęs esi priverstas giliai susimąstyti". Ir "nedaugelis autorių pasižymi tokiu giliu psichologiniu žmogaus pažinimu, taurumo išryškiniu, vargo pavaizdavimu kaip V. Hugo, kokį mes jį randame šiame vertime".

Pacitavęs keletą ištraukų, straipsnelio autorius pažymi, kad "šią vertingą knygą neseniai į rinką paleido Nemuno leidykla".

Toks panegirikas "Vargdienių" autoriui negalėtų skaitytojo stebinti, jeigu jis išėitų iš kiemo nors kito, bet ne iš Dr. Juozo Daugailio lūpų ir jeigu jis tilptų ne "Drauge". Dabar gi, žinant "Draugo" purizmą ir faktą, kad kai kurie V. Hugo veikalai, jų tarpe ir "Vargdieniai", yra įtraukti į Romos indeksą, tenka trūkėti pečiai: arba Dr. Juozas Daugailis šį kartą prašovė pro šikšnelę, arba kas nors negera su vertimu. Pastaroji išvada persi tu labiau, kad straipsnelio autorius kalba apie tokį V. Hugo, "kokį mes jį randame šiame vertime".

Neturint galimybių lietuviškosios "Vargdienių" versijos palyginti su originalu, reikia verstis spėliojimais.

Kaip žinome, originalioji 1864 metų V. Hugo "Vargdienių" laida yra atidūrusi katalikams draudžiamųjų knygų sąrašė ir jos skaitymas be specialaus bažnyčios leidimo tikintiesiems yra uždraustas. Bet kadangi knygoje yra nemaža vietų, kuriose palankiai kalbama apie katalikų dvasiškiją, tai Roma nutarė pasinaudoti pagarsėjusio autoriaus veikalu, "ištaisydama" jo sau nepalankias pastraipas.

Tatai įvyko jau gerokai po V. Hugo mirties, pačiam autoriui negalint protestuoti. 1912 metais minint V. Hugo 110 metų mirties sukaktį viena vokiečių leidykla pagamino "vokiškąjį Vargdienių" apipavidalinimą ir "paleido į rinką". Jame yra pašalintos arba "pataisytos" visos tos knygos vietos, kurios originale katalikų bažnyčiai nepriimtinos.

Ar šiuo atveju girdamas V. Hugo "Vargdienes" Dr. Juozas Daugailis prašovė pro šikšnelę, ar patys lietuviškėji "Vargdieniai" vokiškųjų pavyzdžių yra sufalsifikuoti — tai klausimai, kurie dar laukia atsakymo.

Lietuviai ir socializmas
Š.m. "Aidų" 8 numerį Antanas Musteikis kelia idomų klausimų: ar Upton Sinclair "Džiunglių" lietuviškas pavar-

des turį ir iš Lietuvos kildinamieji herojai savo charakteriu bei savo reiškimosi būdu yra tikrieji lietuviai, ar ne. Panauginėjęs keletą atvejų ir apkaltinges "Džiunglių" autorių lietuviškosios bendruomenės, lietuviškųjų papročių, lietuviškosios kultūros nepažinimu, Antanas Musteikis kiek ilgiau sustoja ties žymiausiojo knygos herojaus Jurgio Rutkaus pakrypimu į socializmą. Jis teigia, kad "silpniausias ir mažiausiai patikimas yra mūsų pagrindinio personažo skubus posūkis į socializmą".

To nepatikimumo esančios kelios priežastys. Tarp jų ir lietuvių kaimiečių gilus prisirišimas prie bažnyčios bei dvasiškijos. Esą, kunigas buvęs vienintelis vargo žmonių paguodėjas. Kad ir pažindamas kapitalistinį Amerikos darbo žmonių išnaudojimą, knygos herojus Jurgis Rutkus, straipsnio autoriaus nuomone, negalėjęs taip greitai nutraukti ryšių su atsineštais iš gimtojo krašto įsitikinimais, negalėjęs pajusti neapykantos kunigijai ir išganymo surasti socializme. Aną. Musteikio teigimu, Amerikoje atsidūrę emigrantai neprarandą iš savo protėvių paveldėtų kultūrinių bruožų, tik juos modifikuoja.

Pažiūrėkime, kaip yra, iš tikrųjų.

Ne paslaptis, kad žymiausią senosios lietuvių emigracijos į Ameriką dalį sudaro kaimiečiai. Kiek juose kaimietiško brio, tokių, kaip prisirišimas prie žemės, papročiai, apeigos, lėtumas, konservatyvumas, išliko iki šiandien dienos? Daugelis jų bematant pasidarė garbintojais visų tų dalykų, kuriuos garbina eilinis amerikietis: automobilis, uždarbis, technika... Senajam "krajaus" romantizmui dažniausiai liko ironija ir panika.

Iš tikrųjų, Amerikoje atsidūręs europietis nepaprastai greitai pasidarė "tabula rasa" senųjų savo papročių atžvilgiu ir pradeda gyventi naują gyvenimą. Kitas klausimas, ar tas gyvenimas vertingesnis už senąjį.

Dabar grįžkime prie socializmo. Socialistinis sąjūdis, kuris galingai reišėsi Amerikoje šio šimtmečio pradžioje, lietuviškąją išėiviją palietė, gal būt, daug daugiau, negu kitas tautines mažumas. Užtenka tik pasekti to meto Amerikos lietuvių organizacijas, spaudą, leidinius, užtenka pasikalbėti su vienu kitu lietuvių veikėju-veteranu, kad suprastum, kokią reikšmę Amerikos lietuvių gyvenime vaidino socializmas iki Rooseveltto epochos. Jo pėdsakų dar ir šiandien gausu Amerikos lietuviuose.

"Džiunglių" autoriaus užsimojimas Amerikoje atsidūrusį lietuvi kaimietį paversti kovo-

jančių socialistu nesuvestinas vien tik į rašytojo norą išganyti rasti revoliucijoje, bet tai masinio reiškinio pastebėjimas, kuris atitinka to meto Amerikos lietuvių buičiai. Todėl ir pačios "Džiunglės" nelaikytinos vien tik socialistinio realizmo, bet ir lietuviškosios buities romanu.

Buržuazinis skonis

Per pastaruosius metus tiek Europos, tiek Amerikos spaudoje teko matyti gana dažnai linksniuojamą prancūzės Françoise Sagan pavarde. Korrespondentai su pasigėrėjimu pabrėždavę, kad ji turinti 18 metų ir kad ji parašiusi romaną, kuris pasidaręs "bestselleriu". Kritikai išskeldavę jos "išimtiną talentą".

Su romanu teko susipažinti ir šių eilučių autoriui. Knyga, kaip knyga. Pavadinimas orus ir, apžvalgininkų teigimu, menamai turįs savyje kažką kilnaus. "Bonjour tristesse", atseit, "Sveikas, liūdesy". 188 puslapiai. Pasakojama pirmuoju asmeniu. Jaunos paryžietės, kuri studijuoja filosofiją universitete, išpūdziai iš Viduržemio pajūry praleistų atostogų. Savotiškas dienoraštis, kuriame nėra datų ir kuris pateiktas romano forma. Prancūzijoje jis susilaukė 300,000 egzempliorių laidos. Amerikoje, gal būt, dar didesnės.

Manau, kad kiekvienos moters gyvenime visada didelį išpūdį palieka tokie dalykai, kaip pirmasis lytinis santykis, šiaip sau meiliški smaguriavimai, galėjimas bastytis po naktinius klubus, bet kad kiekvienas atviresnis tų dalykų nupasakojimas būtinai turėtų reikšti "išimtiną literatūrinį talentą", tuo nesinori tikėti.

O vis tik savo aštuoniolika-mečius meilės išgyvenimus pasipasakodama Françoise Sagan susilaukė reto pasisekimo.

Prie to pasisekimo, gal būt, iš dalies prisidėjo ir tipiškos prancūzų buržuazinės šeimos paslapčių atskleidimas. Šiaip romanuose paprastai vyrauja beveik standartinis trikampis: vyras, žmona ir į jų tarpą patekęs išbrovėlis — meilužis ar meilužė, kurie ir sudaro medžiagą knygos intrigai.

Françoise Sagan romane tas trikampis yra apverstas. Į pagyvenusio našlio ir jo meilužės tarpą išibriauna tvarkinga ir padori moteris, kuri siekia sukurti su našliu šeimą. Našlio ir jo dukters laisvei gresia pavojus. Prasideda svyravimas tarp padorumo ir laisvės. Žinoma, laisvė laimi.

Laimingi tie autoriai ir tie skaitytojai, kurie gali užsimerkti prieš degančią tikrovę ir užsisklendę savo siaurame buržuaziniame kiaute, pasitenkinimą rasti perversinių reiškinų aprašymuose. Bet tos laimės jiems netenka pavydėti.

A.S.

Anglų Kalbos Pamokos

K. KALNĖNAS
6402 So. Fairfield Ave., Chicago 29
(3-čias augštas, durys po kairei, arti 63-čios gatvės ir California Ave.)
Duoda tremtinys prieš karą baigęs Čikagos universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.
VERTIMAI - ANKETOS - LAIŠKAI

Try Asbach-Uralt
the great brandy from
8 yrs old the Rhine 80Proof

Kalėdoms padovanokite

ASBACH "URALT"

dovanų paketėli. Gaunamas visuose kelionių biuruose arba iš

GERMAN
DISTILLERIES LTD.

175 Riverside Drive,
New York 24, N. Y.

GRADINSKAS

KRAUTUVĖ ir DIRBTUVĖ
Televizija, radijas, fonografai,
lempos, baterijos, antenos.

J. G. TELEVISION CO.
2512 WEST 47th STREET
Tel.: FRontier 6-1998

DAube 6-6887

DAINA
TELEVISION

PARDAVIMAS - TAISYMAS

3130S. HALSTED

SAUGUS
BALDU
PERKRAUSTYMAS

iš arti ir toli
NAUJAS 1955 M. SPECIALUS
DIDELIS SUNKVEŽIMIS.
Pigus, sąžiningas patarnavimas
Saukite:

R. ŠERĖNAS
4546 SO. WOOD STREET
Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-2972

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA

Iš Stoties W. G. E. S.

1390 kilocycles

Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryte. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.

Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.

Sekmadienį 8:30 — 9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.

Tel.: HEmlock 4-2413

7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

Dainų albumas

Lithuanian Folk Songs in the United States

Recorded and annotated by Jonas Balys. Ethnic Folkways Library Album, Monograph Series, P 1009. (Copyright 1955 by Folkways Records and Service Corp. 117 W. 46 St. New York City. \$5.95.) Albumas turi vieną 12 colių ilgio grojimo plokštelę, kurioje telpa 20 dainų, ir 23 psl. knygelę, kurioje duoti dainų tekstai lietuviškai ir angliškai, gaidos, paaiškinimai ir literatūros nurodymai, ir kt. Dainos: Kai mes buvom trys sesutės (sutartinė), Volungėlė sakė čiūta (šeduvos-Rozalimo par.), Vidur laukų vėjelis pūtė (Perlojos par.), Nesigraudyk, mergužėle, gerą vyrą gavus (Rudaminos par.), Kaip aš jojau per žalią girelę ir Vai leidžia duoda tėvulis dukrelę (abi iš Merkinės par.), Oi aš išėjau an dvaro ir Oi smūtnas liūdnas šile berželis (abi iš Berznykų par.), Vaikščiojo močiūtė po didį dvarą ir Vai broli broli (abi iš Lankeliškių par.), Susapnavau dimną sapną (Alvito par.), Mergėle graži kur buvai (Nemunaičio par.), Oi stovi stovi du pilki akmenėliai (Ratnyčios par.), Oi klevi kleveli (Žem. Kalvarijos par.), Vai kaip aš buvau pas savo motulę (Marcinkonių par.), Oi, ant kalno Ulijana linus rovė ir šile pušynai, trake beržynai (abi iš Metelių par.), Iš karčmužėlės be kepurėlės (Marcinkonių par.), Vaikščiojo tėvelis pabarėmi, parugėmi (Perlojos par.), Jau saulelė teka (Liškiavos par.). Tai folkloristinis leidinys, dainos atliktos liaudies dainininkų ir pavaizduoja tikrą liaudišką dainavimą. Ta pati leidykla yra išleidusi daugelio tautų panašius liaudies dainų albumus: lenkų, vengrų, norvegų, švedų, olandų, rumunų, graikų, prancūzų, meksikiečių, argentiniečių ir kitų. Lietuviškos dainos buvo užrašytos fonografu 1949-1950. Gaidas nurašė komp. V. Jakubėnas. Šis leidinys padarys mūsų dainą plačiau prieinamą tyrinėtojams ir folkloro mėgėjams.

RAMUNĖS

Švieži Ramunės žiedai, pusė svaro \$1.25: ramunių arba tą visada gerai gert. Liepos žiedai, pusė sv. \$1.25: liepos žiedai yra vartojami dėl iššaukimo prakaito, puslės ligų, šalčio ir inkstų ligų. Puplaiškio lapai, pusė sv. \$1.25: kartusis puplaiškis gerai nuo kepenų ligų, skarbuto, geltligės, reumatizmo ir kirminų. Trejanka, 75 cenai: trejanka nuo visokių vidurių piktybių. Prisiusk \$4.00, tai gausi viską kas čia yra pasakyta.

ALEXANDER'S CO.
414 BROADWAY
So. Boston 27, Mass.

10 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, NOVEMBER 26, 1955

Reta naujiena

Užsisakykite iki gruodžio 10 dienos, 1955:

1. Tumo-Vaižganto Raštus ir biografija,
S. Raštikio Kovose dėl Lietuvos I ir II dalį,
3. V. Putino Altorių šešėly, 3 tomus ir visą eilę kitų vertinimų knygų, kurių išvardinti neįmanoma. Be to rašomos-siuvamos mašinos, radio-foto aparatai ir laikrodžiai. Visas šitas vertingas prekes gausite specialiomis kainomis pas J. KARVELĮ, 3322 So. Halsted St., Chicago, Ill. Yards 7-0677. NEPRALEISKITE ŠIOS PROGOS. (Sk.)

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai

kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6234 SOUTH WESTERN AVE. CHICAGO 36, ILLINOIS

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET CHICAGO 32, ILLINOIS

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

LAPKRIČIO 26 DIENĄ, 8 VAL. VAKARO, LIETUVIŲ AUDITORIJOJE

IVYKS TRADICINIS

ŠAMPANO BALIUS

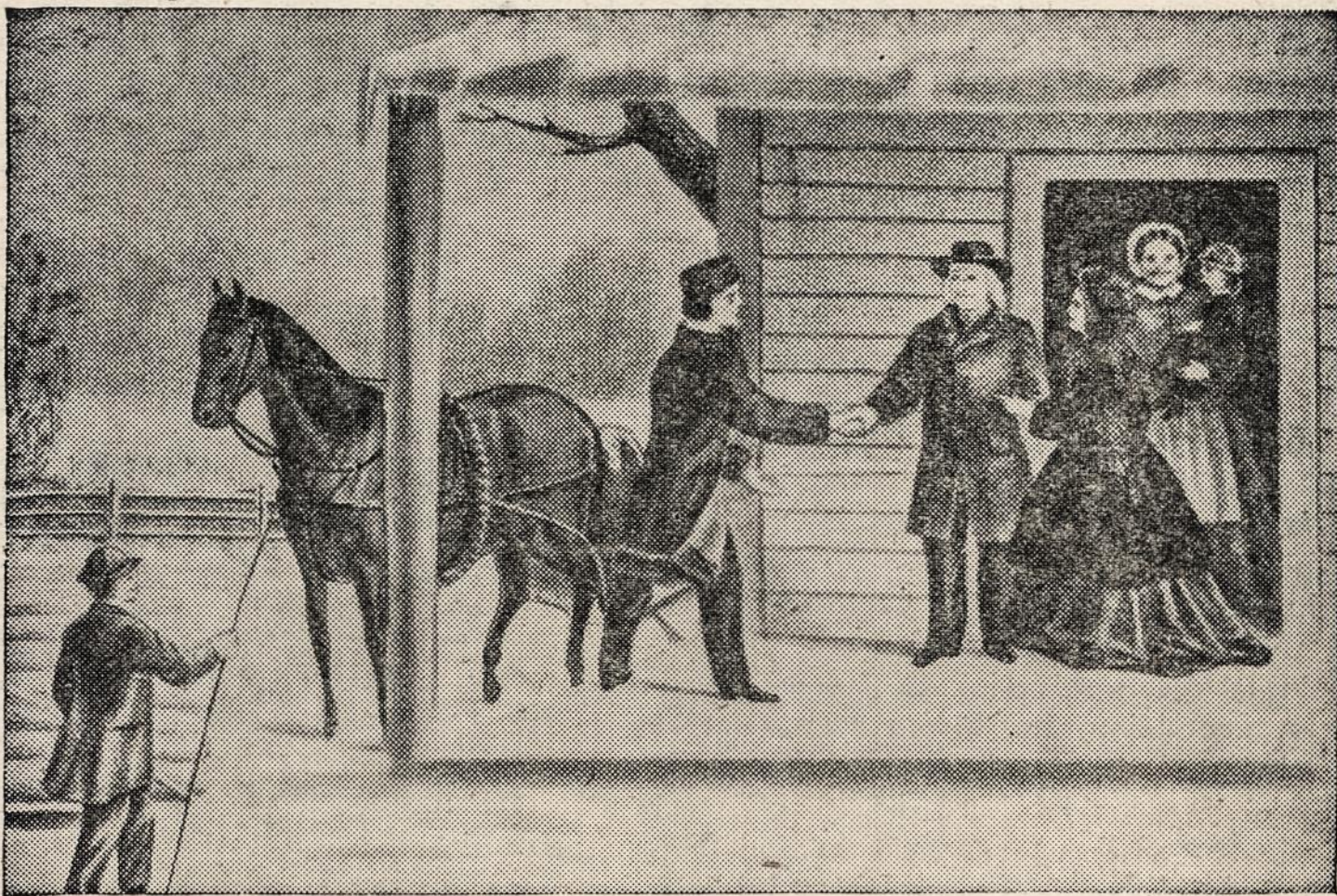
KIEKVIENAS STALIUKAS GAUS BONKĄ ŠAMPANO NEMOKAMAI.

PROGRAMA VYKS SALĖS VIDURYJE

ŠOKS GASTROLIUOJANTIEJI ISPANAI ŠOKIKAI
Akompanuos B. JONUŠO ORKESTRAS

Prie orkestro refrenus dainuoja ALGIS DUMBRYŠ ir VYTAUTAS RUSTEIKIS.

STALIUKAI UŽSAKOMI IŠ ANKSTO — VICTORY 2-6172

THANKSGIVING DAY~

Customs, costumes and transportation methods have changed, but the spirit of Thanksgiving is the same today as it was a hundred years ago. Let's pause as our forefathers did, and give thanks for our many blessings. For the relative peace of today's world—the prosperity of our country—and the love and security of our own families.

But don't take these blessings for granted. They're all worth working for. And there's one simple way that you can further all three. Invest in U. S. Savings Bonds.

The secret of saving is system — and there are two simple, systematic ways that you can save. Sign up for the Payroll Savings Plan where you work or invest regularly in Bonds where you bank. Your money will go into U. S. Series E

Savings Bonds, one of the safest, surest investments in the world.

Besides being safe, Savings Bonds are profitable—paying an average of 3% interest, compounded semiannually, when held to maturity. Save just \$5.00 a week. In 5 years you'll have \$1,367. In 9 years and 8 months—\$2,850. And in less than 20 years—\$6,872.

Guard your family's security, your own future, the safe way—the way that helps your country! Start today to invest in U. S. Savings Bonds. Next Thanksgiving Day you'll have even more to be thankful for.

If you want your interest as current income, ask your banker about 3% United States Series H Bonds that pay interest every six months by Treasury check.

**For your own security and your country's, too—
invest regularly in U.S. Savings Bonds**

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

"NAUJIENOS"
1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

Naujosios Lietuvos istorijos pobūdis

Tėvynės Mylėtojų Draugijos leidžiamoji Dr. V. Sruogienės Lietuvos istorija taikoma tiek suaugusiam, tiek jaunam skaitytojui. Prancūzų ir vokiečių istorikų pavyzdžiu greta sistemingos Lietuvos istorijos įvykių dėstymo, praveriami langeliai į atskirus epizodus. Kur istorinė veikalo medžiaga leidžia, ar kur vaizdelis charakteringesnis, aprašinėjami plačiau ir smulkesnieji faktai arba duodamos ištraukos iš pirmųjų mokslinių šaltinių. Juk kiekvienas skaitytojas, kad ir ne istorikas ar šiaip ne mokslo žmogus, siekia susidurti su pirmuoju šaltiniu — su dokumentais ar amžininkų liudijimais. Istoriniai vaizdeliai palengvina skaitymą ir geriau įsiskverbia skaitytojo atmintin. Nevengiama ištraukų ir iš gerų istorinių veikalų. Jos padeda vieną ar kitą tezę, kad ir atsitolinusią nuo iki šiol įprastųjų teigimų, paremti, paryškinti, išaiškinti. Trūkstant pirmųjų neginčijamųjų šaltinių, pasiremama rimtais istorijos mokslo autoritetais. Autorius savosios nuomonės nereiškia, abejotinos reikšmės teorijų nedėsto, originalumo neieško, sensacijų neskleidžia. Istorijos vyriausias privalumas bus tasai, kad joje tilps kruopščiai surinkti istoriniai duomenys iš gausių mokslinių šaltinių, mokslinių veikalų bei žurnalų net dešimčia kalbų.

Veikale bus plačiai nušviesta mūsų protėvių kultūra, gyvavusi prieš porą tūkstančių metų ir dar anksčiau. Bus apsakotos svarbesnės senovės lietuvių tikėjimo ypatybės, jų socialinis gyvenimas, užsiėmimas, ryšiai su žinomu tais laikais pasauliu. Knygoje tilps daugybė gražių ir įdomių paveikslų, kurių žymi dalis pasirodys pirmą kartą šitokiam leidiny. Praeitės įvykiai atpasakojami nešališkai, be nukrypimo į kurią nors pusę, tiesiai žiūrima stačiai į akis ir naudojamosi grynai moksliniu metodu.

Knyga bus didžiausias originalus istorinis veikalas nuo pat 1850 metų, kada buvo išleista Simano Daukanto Lietuvos istorija. Jau dabar aiškėja, kad gausioji Lietuvos istorijos medžiaga galės tilpti ne į mažiau, kaip 900 psl. Priedais eis eilė žemėlapių.

Svarbiajam veikalui rašyti Dr. V. Sruogienei labai gelbsti geras mokėjimas net dešimties kalbų. Jos rimtas mokslinis pasirengimas Lietuvos ir Vokietijos aukštesiose mokyklose. Jos ilgų metų pedagoginis darbas Kauno ir Vilniaus gimnazijose. Be to, jos darbui daug padeda gan nepaprasta biografija. Juk autorei teko buvoti Ukrainoje, Lenkijoje, Vokietijoje ir matyti bei išgyventi svarbiausias Lietuvos istorines vietas — nuo Palangos iki Odesos, nuo Maskvos iki Berlyno ir dar toliau į vaka-

rus. Lietuvos žemelę kartu su vyru a.a. Baliu Sruoga išvažinėjo automobiliu skersai ir išilgai. Lankė ir tyrinėjo pilialkalnius, pilis, miestelius, miestus ne tik pagrindinėje Lietuvoje, bet ir Vilniaus bei Klaipėdos kraštuose. Lankėsi Liubline, Varšuvoj, Krokuvoj. Lankė didžiausius Europos muziejus, kuriuose laikomos mūsų praeities relikvijos...

Dr. V. Sruogienei visu atsidėjimu talkininkauja žinomoji rašytoja Petronėlė Orintaitė-Janutienė. Ji perskaito visus autorės juodraščius, išlygina kalbą, dažnai ir stilių, suformuluoja ryškiau vieną antrą mintį. Padeda tikrinti korektūras. Diskutuoja darbe pasitaikančias veikalo problemas. Dr. V. Sruogienė rašytojos P. Orintaitės-Janutienės pagalbą nepaprastai vertina ir brangina. Be to, negali atsistebėti uoliosios talkininkės darbūmu net iki savęs užsimiršimo. Ilustracinę veikalo medžiagą renka įvairiose bibliotekose. Vežioja ten fotografus ir daro reikalingas nuotraukas. Dalį istorinių paveikslų parsiųsdina ir iš kitų kraštų mokslo įstaigų.

Turinį nemaža vietos skiriamą karų aprašymams. Iš jų matyti, kiek lietuvių tautą kentėjo nuo svetimųjų užpuolikų, o daugiausia nuo rusiškojo grobuonio. Išryškina mintį, kad Lietuva, bet ne Lenkija atgynė Vakarų Europą nuo rytų plėšikų ir sudarė galimybę vakarietiškai kultūrai augti ir klestėti. Tuose karų aprašymuose telpa ir smulkesnės žinios apie to laiko žmonių kasdieninį gyvenimą. Tinkamas dėmesys atkreiptas į valstiečių būklę anais laikais, papročius, drabužius, sodybas. Telpa eilė smulkių miestų aprašymų įvairiais amžiais, ypač Vilniaus. Iškelta eilė pamirštų istorinių asmenybių. Paduota ištisa galerija Radvilų, Chodkevičių, Sapiegų ir kitų. Juk jie po kunigaikščių valdė Lietuvą, jie buvo tikri lietuviai ir kūrė mūsų tautos istoriją.

Didžiulis kelių metų darbas eina į galą. Jau surinkta ir išspausdinta apie 600 psl. Reikia tikėtis, kad netrukus veikalas pasirodys knygų rinkoje. Jis užims Tėvynės Mylėtojų Draugijos leidinių eilėje garbingiausią vietą greta virstančių reitenybe šešių tomų Vinco

Kudirkos raštų.

Be autoies Dr. V. Sruogienės ir jos išsišventusios talkininkės P. Orintaitės-Janutienės, visu atsidėjimu istorijos leidybo darbus dirba Tėvynės Mylėtojų Draugijos Centro Valdybos pirmininkas *Mykolas Vaidyla* ir spaudos darbuotojas M. Biekša, Tėv. Myl. Drjos C. V-bos sekret. *M. J. Kasparaitis* ir išd. *P. Gribienė* gelbsti leidybai lėšas telkti. Darbą visaip remia Tėvynės Myl. Draugijos nariai. Nežymi dalis mūsų išeivijos parėmė šį didį-

ji tautinį darbą ar tat garbės rėmėjo 10 dol. parama ar 5 dol. prenumerata. Laukiama didesnio visuomenės dėmesio. Laikas būtų ir labiau pasiturtintiems tautiečiams žymėsnė auka šį tikrai didelį lietuvišką darbą — Lietuvos istorijos išleidimą pagreitinti. Pinigams siųsti adresas: *Mr. M. J. Kasparaitis, 1827 Linden Ave., Racine, Wis.,* informacijoms klausti adresas: *Tėvynės Mylėtojų Draugijos Centras — 840 West 33rd Street, Chicago 8, Ill.* L. Š.

Sutvarkykite Laiku Savo Automobilį
COMPLETE AUTO SERVICE
4542-44 SO. WESTERN AVENUE Tel.: CLIFFSIDE 4-0079
Sav. Stasys Dapkus, prityres mechanikas turis moderniausius įrengimus, gerai ir nebrangiai pataiso karoseriją ir nudažo taip pat sureguliuoja motorą, kad tū piau naudotų benzina ir alyva. Jis šioje srity dirba nuo 1936 m., taip kad jo darbu būsite patenkinti. Namų tel.: WA 5-7580.

MIDLAND
Savings and Loan Association
Mes mokame 3 1/2%
PER 40 METŲ VISŲ LIETUVISKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ
4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

KALĖDŲ DOVANOMS
DRABUŽIŲ, BALTINIŲ, PATALYNĖS, RANKSLUOSČIŲ
PIGIAU KAIP KITUR LIETUVISKOJE KRAUTUVEJE
Joseph's Dry Goods Store
3218 So. Halsted Street
DIDELIS PASIRINKIMAS VYRAMS, MOTERIMS IR VAIKAMS: marškinių, kojinių, nosinių, darbo kelnų, suknelių, skarelių, baltinių; antklodžių, paklodžių, užvalkalų ir kitko.

BUICK'AS
LIETUVIŠKAS
AUTOMOBILIS

Pirmą kartą Chicagoje įvyksta įdomus

LINKSMAVAKARIS

PROGRAMOJE: Populiarios choro dainos
Diriguoja VL. BALTRUŠAITIS — Prie fortepiono AL. KUČIČNAS
Ūktetas, kupletai. Vadovauja ALF. GEČAS — Humoristiniai pasakojimai.
Šokiams groja BALIO PAKŠTO orkestras.

Linksmavakaris įvyksta LAPKRIČIO 26 D., SOKOLŲ SALEJE, 2339 So. Kedzie Ave.

Pradžia 8:00 VAL. VAK. punktualiai. Veiks gardžiai ponų paruoštas bufetas.

Studentams ir moksleiviams ĮEJIMAS PAPIGINTAS. Visus kviečia

CHICAGOS LIETUVIŲ VYRŲ CHORAS

Iš kairės į dešinę, sėdi pirmoje eilėje: P. Pivaronas, M. Rudienė, A. Devenienė, Dr. P. Karvelis, Dr. P. Grigaitis, L. Šimutis, generalinis konsulas J. Budrys, M. Vaidyla, V. Sidzikauskas, prel. J. Balkūnas, Dr. E. Turauskas, M. Kižytė; antroje eilėje: Dr. V. Viliamas, A. Žilinskas, K. Bielinis, J. Ginkus, Dr. J. Pajaujis, P. Vainauskas, Vincas Kvetkas, Dr. M. J. Vinikas,

J. Grigalius, A. S. Trečiokas. Stovi: Jonas Kruzė, Dr. A. Trimakas, V. Barčiauskas, S. Narkeliūnaitė, M. Brakas, Dr. K. Jurgėla, J. J. Bačiūnas, P. Dargis, J. Arlauskas, V. Michelsonas, S. Gegužis, V. Rastėnis, K. Jurgeliūnas, A. Repšys, Dr. B. Nemickas, M. Andrikiūtė, A. Aleksis, V. Bukšnaitis, J. Valaitis.

Komunistai perrašo biografijas

Bolševikų paprotys viską klastoti ir tempti ant savo kurlalio yra gerai žinomas. Komunizmo apaštalavimui pajungiama ne tik istorija ar geografija, bet ir gamtos mokslai. Principas maždaug toks: kalk visiems į galvą, kad juoda yra balta, o gal, galų gale, kas nors ir patikės.

Atsimename, — rašo Harry Schwartz, — kokį furorą neseniai induose sukėlė M. Gandhi biografija naujojoje Didžiosios Sovietų Enciklopedijos laidoje. Ten Gandhi vaizduojamas kaip lupikų šeimos atžala, kuris, be kitko, padėjo britų imperialistams vesti kovą prieš Afrikos zulusus.

Didžioji Sovietų Enciklopedija sovietiniam piliečiui yra autoritetingiausias šaltinis, kuriame jis gali rasti tiek techniškai "teisingus", tiek politinės linijos atžvilgiu priimtinius atsakymus. Kadangi politinė linija sovietuose dažnai keičiasi, tai senojoje enciklopedijoje, pradėtoje leisti prieš daugiau negu 20 metų, iki šiol prisirinko aibės "klaidų". Tai gi po 2-jo Pasaul. karo sumanyta išleisti naujoji enciklopedija, susidedanti net iš 50 tomų. Didžioji šių tomų dalis jau išėjo iš spaudos. Pateikdami keletą ištraukų, norime skaitytojus supažindinti, kaip komunistai pristato savo piliečiams kai kurias visam pasauliui žinomas asmenybes.

ERNEST BEVINAS, anglų politinė figūra, vienas iš reakcionieriškiausių profesinių sąjungų vadų... atkaklus imperialistas... Dokerių unijos ir savo nuosavų išteklių pagalba Bevinas sukūrė Jungtinę transporto ir nespécialistų darbininkų sąjungą, kuri įgalino jį užimti vadovaujamą poziciją Britų Darbo Partijoje.

... Visą karo metą Bevinas nepaliaujamai gynė didžiųjų pramonininkų, kurie karą pajungė savo praturtėjimui, in-

teresus... Būdamas užsienio reikalų ministru Attlee kabinete, Bevinas pasireiškė kaip karštas Sovietų Sąjungos priešas.

LAVRENTI P. BERIJA. Vienas iškiliausių komunistų partijos ir Sovietų valstybės vadų, ištikimas J. V. Stalino mokinys ir vienas iš artimiausių jo ginklo draugų... Už pasižymėjimą tarnyboje Komunistų Partijai ir Sovietų liaudžiai, L. P. Berija buvo apdovanotas penkiems Lenino ordinams... ir septyniais Sovietų Sąjungos medaliais.

(Tokia Berijos biografija, žinoma, pasirodė tik enciklopedijos laidoje, išleistoje prieš Stalino mirtį. Po Berijos pašermimo ir likvidavimo enciklopedijos leidėjai įsakmiai ragino jos savininkus išplėsti tą lapą, kuriame buvo rašoma apie Beriją.)

JURGIS WASHINGTONAS. Vadovaujanti amerikiečių valdžios figūra Šiaurinės Amerikos kolonijų kovoje už nepriklausomybę su Anglija, kolonistų kariuomenės vadas. 1789-97 JAV prezidentas. Būdamas didelio Virginijos plantacijų savininko sūnus, Washingtonas savo laiku užsiėmė žemės pardavinėjimu ir iš to padarė daug pelno...

Washingtonas suvaidino svarbų vaidmenį, paversdamas nepamokytus ir nedrausmingus kolonistų dalinius į gerai organizuotą, pajėgią kovoti kariuomenę... 1786 m., kada plačiosios masės bandė realizuoti karo meto pažadus, jų būviui pagerinti, Washingtonas vadovavo reakcionierių suorganizuotoms sukilimui numalšinti pajėgoms. Washingtonui vadovaujant konstitucinė konvencija Philadelphijoje 1787 m., dirbdama pasislėpusi nuo liaudies, sukūrė konstituciją, užtikrinančią buržujams ir vergų plantacijų savininkams, kad

masės bus visiškai atskirtos nuo dalyvavimo krašto valdyme. Remiantis šitokia prieš liaudį nukreipta konstitucija, Washingtonas buvo išrinktas pirmuoju JAV prezidentu.

... Kaip Amerikos žmonių vadas kovoje už laisvę, Washingtonas suvaidino objektyviai pažangų vaidmenį. Tuo pačiu metu jis nepakeičiamai rėmė tuos, kurie reprezentavo ir gynė plantacijų savininkų ir stambiosios buržuazijos interesus.

KARALIENĖ VIKTORIJA. Anglijos karalienė 1837-1901. Viktorija buvo paskelbta Indijos imperatore. Pirmasis Viktorijos valdymo dešimtmetis sutampa su Anglijos vadovavimo kolonijų ir pramoninėje srity laikotarpiu... Anglų buržuaziniai istorikai sukūrė melagingą legendą, apie vadinajamą Viktorijos Amžių, kaip Anglijos žydėjimo laiką. Tikrumoje tai buvo negailestingiausias dirbančiųjų klasės išnaudojimo ir neatlaidžiausias kolonijų priespaudos laikotarpis.

WOODROW WILSONAS. Reakcionieriškiausia amerikiečių politinė figūra, 1913-21 m. JAV prezidentas. Wilsonas buvo "Amerikos bilijonierių ir kapitalistams tarnaujančių ryklių šefas" (Leninas)... Vykdydamas tiesioginę ginkluotą intervenciją prieš Sovietų Sąjungą, Wilsonas ugdė piratiškus planus išardyti Sovietų valstybę ir pavergti jos žmones... Wilsonas vedė negailestingą, prieš dirbančiuosius nukreiptą politiką... Bijodamas augančio revoliucinio judėjimo (JA Valstybėse), Wilsonas sukūrė policijos teroro režimą.

AVERELL HARRIMANAS. Amerikos finansų sostinės magnatas, reakcionieriška valdžios figūra, SSSR ir kitų liaudies demokratijų priešas, vienas iš didžiausių Trečiojo Pasaulinio karo kurstytojų, ban-

dąs įgyvendinti pasaulio Amerikos imperialistų dominaciją.

LENINAS. Didžiausias žmogijos genijus, Komunistų Partijos Sovietų Sąjungoje kūrėjas, Sovietų Socialistinių respublikų įsteigėjas, vadas ir mokytojas viso pasaulio darbininkų.

ABRAHAM LINKOLNAS. Vadovaujanti Amerikos valdžios figūra, JAV prezidentas... 1854 m. Linkolnas buvo vienas iš organizatorių Respublikonų partijos, kuri, buržuazijos ir ūkininkų interesų vedama, reikalavo įsikūrimo vakarinėse valstybėse ir pasisakymo prieš vergiją laisvės... Tapęs JAV prezidentu, Linkolnas, ryšium su vergų savininkais, ėmė vesti kompromisingą politiką...

Pirmajame pilietinio karo periode Linkolnas pakeitė poziciją, dėl ko buvo kritikojamas Karl Markso ir Friedrich Engelso, atidžiai sekusių įvykius Šiaurės Amerikoje. Linkolnas ir kiti Respublikonų partijos vadai bijojo liaudies judėjimo išsiplėtimo ir pirmiausia stengėsi išlaikyti Sąjungą nepadalintą. Jie nesiryžo paskelbti vergų išlaisvinimo ir tęsti karą toliau prieš plantacijų savininkus revoliuciniu būdu... Linkolno veikla turėjo didelės reikšmės pažangai. Komunistų Partija ir kitos pažangios jėgos JAV, savo kovoje už demokratiją prieš reakcionieriškus Amerikos valdančiuosius sluoksnius, naudojami geriausiomis Linkolno tradicijomis.

Iš šių kelių pavyzdžių skaitytojas jau gali susidaryti vaizdą, kaip "šviečiami" Sovietų piliečiai ir kiek jų "švietėjams" rūpi tiesa.

— at.

Duona ir įvairias skanias bulkutes kepa

BRUNO'S KEPYKLA

3339 SO. LITUANICA AVE.

Tel.: CLiffside 4-6376

Pristatome į visas krautuves ir restoranus taip pat išsiunčiam į visus artimuosius miestus.